

Komite Konsiltatif
Pou Reyaparisyon Pandemi
an nan Delaware

Rapò Final

---

30 SEPTANM 2020

Kontni

---

1. Lèt de Ko-Prezidan Komite Konsilitatif pou Reyaparisyon Pandemi an
paj. 4
2. Prensip jeneral pou jere COVID
paj. 6
3. Objektif entèvansyon pou reyaparisyon an
paj. 9
4. Rekòmandasyon pou prepare pou reyaparisyon an ak pou fè entèvansyon kont reyaparisyon an
paj. 11
5. Enpak COVID la nan Delaware
paj. 28

Lèt de Ko-Prezidan yo

Pou Gouvènè Carney nou an ak moun Delaware parèy nou yo:

Rapò final sa a ki te prepare pa Komite Konsilitatif pou Reyaparisyon Pandemi an (Pandemic Resurgence Advisory Committee, "PRAC") fèt pou ede gide repons Gouvènè Carney a pou reyaparisyon yo prevwa pou virus SARS-CoV-2 la (COVID-19). PRAC la te kreye pa gouvènè a atravè Dekrè Egzekitif 39 la ki genyen misyon pou:

- **Devlope yon sistèm swen sante ak estrateji publik** ki prè si ta gen yon reyaparisyon COVID-19;
- **Identifye taktik ak resous pou jere yon reyaparisyon** COVID-19 ki gen ladan, men pa limite ak, kapasite pou fè tès, ekipman pwoteksyon pèsonèl (Personal Protective Equipment, PPE), distans sosyal, devlopman ak redresman ekonomik, ak preparasyon etablisman sante yo; epi
- **Evalye metòd pou pwoteje popilasyon vilnerab yo** epi considere efè demezire yo sou biznis minorite yo posede si ta gen yon reyaparisyon COVID-19.

Rapò sa a se rezulta yon kolaborasyon sektè prive ak sektè publik de tout senkant lidè Delaware yo ki konsantre sou twa eleman repons lan: Sante, biznis, ak ekite. Li entegre kontribisyon nan chak nan sou-komite yo ki gen ladan reprezantasyon de ekspè sante yo, lidè biznis yo, responsab Eta ak responsab lokal yo, lidè kominotè yo ak sitwayen ki afekte yo menm jan ak kòmantè publik ki te resevwa soti 1 septanm jiska 13 septanm. Ansanm, sou-kominote sa yo ak PRAC la te eksploré fason COVID-19 la te afekte abitan Delaware yo nan premye vag pandemi an, ki gen ladan fason kèk kominote ki te touche yon fason demezire. Selon lesyon yo te aprann de eksperians peyi a ak eksperians Delaware ak COVID-19 la jiska kounyeya, Komite a te devlope yon seri rekòmandasyon ki ka gide aksyon kolektif nou yo pandan (a) n ap antre nan yon "nouvo lavi nòmal" ak COVID-19 la jiskaske yon vaksen oswa yon tretman ki efikas vin disponib epi (b) reponn ak yon reyaparisyon lokal oswa jeneral de enfeksyon an ki gendwa rive pandan otòn sa a oswa nan pita. Mèsi ak tout travayè esansyèl yo nan Delaware pou travay y ap fè chak jou pandan pandemi sa a.

Li enpòtan pou note ke sitiyasyon ki antoure COVID-19 la dinamik epi l ap evolye byen vit. Yo kontinye ap dekouvri nouvo aspè konsènan virus la ak pi bon pratik pou fè fas ak virus la. Priz desizyon nou yo nan moman kriz la dwe toujou baze sou dènye konesans syantifik yo ak konpreyansyon realite ekonomik ak sosyal nou yo. Pakonsekan, plan Eta a pou fè fas ak virus la kapab evolye epi ta dwe evolye paske li entegre rekòmandasyon sa yo. Men, selon sa yo te aprann pandan dènye sèt mwa sa yo, nou mete aksan sou enpòtans pou entegre rekòmandasyon sa yo byen vit nan repons aktyèl nou an ak nan preparasyon pou yon posib reyaparisyon. Bezwen pou ijans, transparans, ak yon sans responsabilite te soutni travay PRAC la. Prensip sa yo ap toujou enpòtan paske Eta a entegre rekòmandasyon sa yo nan repons pandemi aktyèl la epi nan planifikasyon bidjè ak efò lejislatif yo.

Nou vle eksprime pi gran rekonnesans nou pou prezidan sou-komite yo, Doktè Nancy Fan, Katherine Wilkinson, ak Eugene Young pou lidèchip yo konsakre, epi ak chak manm sou-komite yo ki te bay yon gwo kantite tan yo kòm benevola epi ak manm pèsonèl biwo Gouvènè a ki te soutni komite yo.

Sensèman,

**Lyetnan Gouvènè Bethany Hall-Long,
Ph.D, RNC, FAAN**

Ko-Prezidan Komite Konsilitatif pou
Reyaparisyon Pandemi an

Sekretè Deta Jeffrey Bullock

Ko-Prezidan Komite Konsilitatif
pou Reyaparisyon Pandemi an

Prensip jeneral pou jere COVID

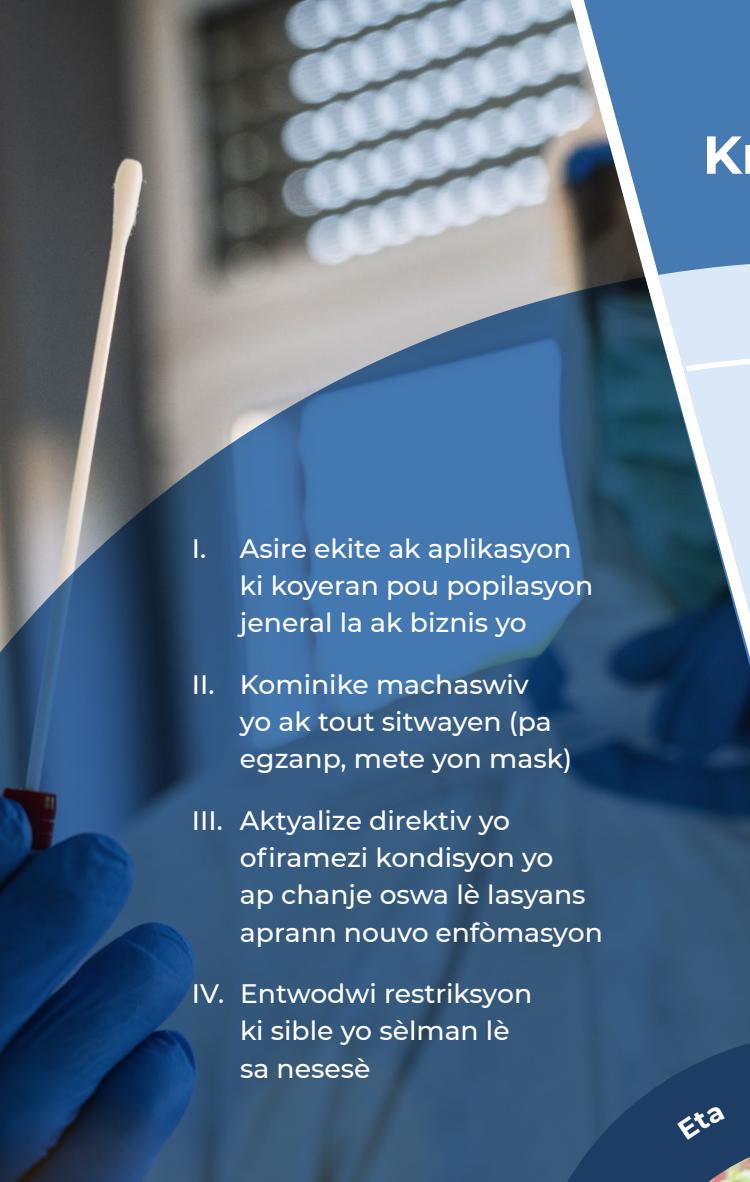
Prensip pou planifikasyon

Pou ede gide pwoesisis pou kreye rekòmandasyon li yo, PRAC la adopte yon seri prensip:

- **Nou pral mete lavi ak sante an premye**, patikilyèman pandan n ap abòde fason viris la afekte abitan Delaware ki plis vilnerab yo. Epitou nou pral konsidere yon pwendvi byennèt ki pi laj, ki gen ladan sante finansye ak koyezyon sosyal
- **Nou pral konsantre sou done ak syans** pou devlope konesans, defye ipotèz, epi rafine rekòmandasyon nou yo
- **Nou pral elabore rekòmandasyon dimansyon sible**, sa ki vize pou pwopoze entèvansyon ki limite deranjman
- **Nou pral koute epi entegre pwendvi** divès kominate nou yo, biznis nou yo, ak ekspè sante publik nou yo pou ranfòse wòl chak abitan Delaware gen nan elabore solisyon pou Eta nou an
- **Nou pral modelize prensip transparans** nan travay nou pou ranfòse epi asire ke Delaware gen yon baz ki solid kote nou ka transfòme estrateji yo vin efò ki reyalizab
- **Nou pral travay ak vitès epi ak ijans ke moman sa a oblige**
- **Nou pral entegre leson sèt mwa pase yo** ki te rasanble nan pwòp kominate nou yo ak nan lòt kominate nan peyi a ak nan monn lan
- Nou panse biznis yo, founisè swen sante yo, gouvènman an, ak popilasyon jeneral la **pataje yon responsabilite nan jesyon COVID la**

Kreye Responsablite Komen

-
- I. Asire ekite ak aplikasyon ki koyeran pou popilasyon jeneral la ak biznis yo
  - II. Kominike machaswiv yo ak tout sitwayen (pa egzanp, mete yon mask)
  - III. Aktyalize direktiv yo ofiramezi kondisyon yo ap chanje oswa lè lasyans aprann nouvo enfòmasyon
  - IV. Entwodwi restriksyon ki sible yo sèlman lè sa nesesè

-
- I. Respekte machaswiv yo
  - II. Aji ak responsablite epi pran devan pou aji pou evite reyaparisyon
  - III. Ankouraje kliyan yo epi oblige anplwaye yo pou respekte yo

-
- I. Bay konsèy sou swen sante pou publik la (pa egzanp, enpòtans tès) pou soutni bezwen sante publik yo
  - II. Planifye pou asire ase kapasite (pa egzanp, kabann pou swen entansif, PPE, travay) pou kontinye bay swen si ta gen yon reyaparisyon
  - III. Travay ansanm ak Eta a pou avanse ak aksè, tès ak lòt objektif sante publik yo
  - I. Plede pou bezwen kominote yo
  - II. Aji antanke kominikatè de konfyans nan zafè konsèy lasante
  - III. Bay resous pou ekite ak rezistans
  - I. Respekte restriksyon ak machaswiv yo
  - II. Rapòte biznis ki pa respekte machaswiv yo

Objektif entèvansyon pou reyaparisyon an

PRAC la aliyen ak yon seri objektif pou gide rekòmandasyon li yo pandan l ap ekilibre faktè ki nesesè pou kenbe Delaware an sekirite epi rezistan sou plan ekonomik.

1. **Siveye** pandemi an pou elabore yon plan ki pran devan si ta gen yon reyaparisyon jeneral
2. **Kominike regilyèman epi yon fason efikas** ak tout rezidan Delaware yo, biznis, ak vizitè yo
3. **Asire preparasyon ak aksesibilité** tout sistèm swen sante a
4. **Maksimize opòtinite ekonomik** pandan n ap limite pèt travay epi kreye opòtinite ekitab nan kominote a
5. **Soutni patikilye ak biznis** ke COVID-19 la te afekte yon fason demezire
6. **Redwi estrès ak deranjman sosyal** ki te lakoz pa pandemi an ak mezi pou kontwole transmisyon yo
7. **Pwofite de tandans k ap parèt** apati nouvo fason pou travay pou ankouraje kwasans ak nouvo antrepriz inovatè yo
8. **Ankouraje yon kilti konfòmite** pou kreye yon sans responsabilite pataje pou patikilye ak biznis yo konfòme yo ak gid sante publik la

“

Te tèlman gen fo konesans konsènan viris la. Nan yon moman, moun yo te panse se sèlman yon gwoup ras an patikilye ki te ka trape l; apresa yo te panse se sèlman yon gwoup laj an patikilye ki te ka trape l. Nou te ka vrèman jwenn yon avantaj nan plis edikasyon pou kominote a.”

– **Rezidan Delaware**

“

Mwen pa gen yon sistèm sipò. Mwen te eseye mande yon prè pou legliz la nan gouvènman an, men yo te rejte nou. Nou viv pa lafwa.”

– **Pastè nan kominote Ayisyen an**

“

Enkyetid la sèke nou pa kapab kontinye fonksyone konsa... Nou gen manm pèsonèl ki vle travay, men yo pa ka travay plentan-nou pa gen lajan pou soutni sa. Epi depans yo ap ogmante paske nou gen antrepriz k ap vini pou dezenfekte. Epi ta sanble sa p ap chanje.”

– **Pwopriyetè ti biznis**

Rekòmandasyon pou prepare pou yon reyaparisyon ak pou entèvni pandan yon reyaparisyon

---

PRAC bati rekòmandasyon li yo sou yon fondasyon leson yo aprann soti nan sèt dènye mwa yo ak sa nou toujou ap aprann atravè Delaware, rès la nan nasyon nou an, ak globalman. Rekòmandasyon yo nan paj sa yo se yon sentèz detaye chak soukomite a rekòmandasyon.

Kisa ki dwe fèt kounyeya?

Sa yo se entèvansyon laj, trè aplikab ki pral ede adrese pwoblèm yo ijan make pa COVID-19. Bay gwo sèvis publik yo ak enpòtans ki genyen nan aktif adrese pwochen vag la espere, li se rekòmande ke sa yo dwe aplike nan tèm nan tou pre.

Kisa nou dwe fè pou prepare pou yon posiblite reyaparisyon?

Sa yo se entèvansyon pou pran devan ki sible epi ki ede prepare pou tout reyaparisyon viris la alavni, an pati selon leson ki te aprann pandan premye vag la.

Kijan nou ka itilize kriz sa a pou akselere chanjman pi lontèm?

Sa yo se entèvansyon ki vize pou jwenn enpak koutèm pandan n ap mete Delaware nan yon pozisyon pou jwenn objektif pi lontèm yo.

Kisa ki dwe fèt kounyeya?

- Etabli yon mekanis pou entegre pi byen eksperyans ak ekspètiz operatè swen sante yo ak lòt moun pou gide priz desizon Eta a pandan y ap kreye yon ti gwoup travay ki gen plizyè fonksyon, ki soutni pa yon gwoup konsilitatif ki pi laj, ki responsab pou konseye Eta a nan repons COVID yo a epi amelyore responsablite pataje
- Elajи apwòch Delaware a pou kolekte ak deklare done ki lye ak COVID-19 yo pou ogmante transparans nan sitiyasyon maladi a ak jistifikasyon pou desizon Eta a, pandan y ap enkli (a) lòt mezi ki koresponn epi (b) yon pi bon metòd pou mete enfòmasyon yo nan kontèks pou dispozisyon publik la (pa egzanp, yon sistèm estati ki gen kòd koulè).

Mezi preparasyon yo dwe respekte kat kritè konsepsyón esansyèl:

Fòs mezi a

1. Oryante vè aksyon
Lyen ki klè pou yon aksyon potansyèl pou DE antreprann

2. Endikatè prensipal
Demontre pwoblèm yo avan tout pwoblèm ak yon delè ki sifizan

3. Posib pou kolekte
Reyalis pou rasanble done ki asosye ak mezi

4. Ka jeneralize ant paramèt yo
Done pou metrik yo ka konpare ant paramèt swen ak zòn jewografik yo

Egzanp objektif ki itilize pou kontwole COVID-19 la

Mezi	Objektif	Deskripsyon
1 Nouvo ka	Gwo diminisyón pandan 14 jou yo	Gwo diminisyón nan nouvo ka chak jou yo endike ke viris la p ap pwopajé
2 Nouvo ka ki entène lopital	Gwo diminisyón pandan 14 jou yo	Gwo diminisyón nan ka ki entène lopital akoz COVID la endike ke gravite viris la p ap ogmante
3 To repwidiksyon ki efikas pou maladi a	<1.0	Yon to kwasans <1.0 endike ke viris la ap ralanti epi li nan wout pou afebli jiska yon posiblité ki se zewo
4 To tès ki pozitif	<5% pozitif	OMS te avèti ke to tès ki pozitif yo >5% endike pa gen ase tès pou swiv vrè prevalans COVID-19 la
5 Kapasite pou swen entansif	kapasite <10%, ki gen ladan gwo ogmantasyon	Yon kapasite pou swen entansif <10% t ap kòmanse endike yon diminisyón nan kapasite pou pran swen moun ki malad grav yo
6 Estòk PPE	Apwovizyonnan 90 jou pou etablisman yo	Chèn apwovizyonnan entegal pou PPE pran anviwon 90 jou
7 Kontak yo reyisi retrase	>90%	Nan to >90% rechèch kontak ki reyisi retrase, epidemi yo ka kontwole yon fason ki fyab menm nan to retrasmisyon ki elve yo

- Elajи plan komunikasyon aktyèl la, pandna y ap amelyore kapasite pou elabore mesaj ki sible ki plis reponn ak bezwen ak atant abitan Delaware yo yon fason presi, sitou kominote ki plis vilnerab yo

- Eksplor fason pou elaji difizyon konsèy sou sekirite, lè yo ogmante aplikasyon, ak lè yo vize popilasyon / anviwònman ki gen gwo risk yo, sa ka ede abitan Delaware yo konprann pi byen ak respekte machaswiv sou rediksyon transmisyon COVID-19 la
- Mete lòt mezi anplas pou amelyore fason biznis ak anplwaye yo fè fas ak COVID-19 la an tout sekirite, sa ki gen ladan responsablite biznis yo, sa ki plis asire ke restriksyon yo aplike regilyèman sou biznis yo, epi fasilité pi byen sipò anplwaye (pa egzanp, asistans nan izòlman, jwenn PPE, jwenn konje medikal ki peye)
- Ogmante kantite tès ki fèt, soutni efò aktyèl pou retrase kontak, epi retire baryè tès yo, patikilyèman pami popilasyon Nwa ak popilasyon Latino Delaware yo menm jan ak anviwònman ki gen gwo risk ak anviwònman ki rasanble moun (pa egzanp izin volay ak etablisman swen lontèm yo)
- Ogmante kantite, varyete, ak aksesiblite pou opòtinite travay ak opòtinite edikasyon ki sekirize pandan y ap elaji pwogram devlopman mendèv ak pwogram rekònvensyon yo, pandan y ap envesti nan resous kominotè ak resous familyal ki pèmèt prezans (pa egzanp, gadri, aksè nan entènèt gran vitès), epi asire anplwaye yo gen aksè ak PPE
- Reponn a bezwen abitan Delaware yo nan gwo detrès finansye pandemi an te pote pandan (a) y ap amelyore finansman (ki gen ladan lojman, manje ak aksè nan transpò komen), aksè ak elijiblite pou aktyèl pwogram asistans lokal ak pwogram asistans Eta a epi pandan (b) y ap soutni sektè prive filantwopi ak òganizasyon kominotè yo pou mete an plas pwogram ki ogmante enpak yo

Kisa nou dwe fè pou prepare pou yon posiblité reyaparisyon?

- Mentni kontinite biznis nan dènye mezi sa posib nan tout sektè nan ekonomi an
- Devlope yon plan pou mentni aksè nan sèvis swen sante pandan yon reyaparisyon pandan y ap fè patenarya ak founisè swen sante yo nan pwosesis planifikasyon an, pandan y ap garanti aksè nan PPE, epi asire ke gen kapasite adekwa ki disponib (espas ak manm pèsonèl), pandan y ap konsantre sou etablisman swen lontèm yo
- Planifye pou yon ogmantasyon ki prevwa nan demann pou resous Eta a pandan y ap amelyore kapasite Eta a pou (a) trete demann (pa egzanp, pandan y ap redeplwaye pèsonèl kote yo plis bezwen yo epi pandan y ap panse pou ogmante manm pèsonèl koutèm yo), (b) konstwi enfrastrikti (pa egzanp inisyativ pou tanporèman plase travayè ki te revoke yo), epi (c) otorize lòt finansman nan pwogram pou sekirite sosyal yo
- Konstwi yon kominote biznis ki ekitab epi ki rezistan finansyèman, pa mwayen (a) ogmantasyon kantite ak disponiblite resous gid yo, (b) amelyorasyon aksè nan kapital ak kredi pandan y ap elaji egzijans pou elijiblite yo, espesyalman pou biznis minorite yo posede ak moun ki gen revni fèb, ki gen ladan devlopman objektif ak estrateji ekitab nan pasasyon mache Eta a ki dwe mete an plas pou tout lòt depans Eta a oswa gouvènman federal la pou rekouvreman, epi (c) tanporèman redwi règleman, epi akselerasyon peman Eta a bay antreprenè yo pou ede estimile kwasans, pou ogmante likidite biznis yo epi estimile kwasans lontèm

Kijan nou ka itilize kriz sa a pou akselere chanjman pi lontèm?

Atribye resous pou reponn ak bezwen finansye koutèm sektè finansye a, pandan y ap ankouraje avansman nan objektif sante lontèm Delaware yo, tankou swen ki baze sou valè

Pwofite de chanjman tandans ekonomik yo pou ankouraje kwasans ak inovasyon nan biznis Delaware yo, ak yon konsantrasyon sou ranfòsman richès lontèm yo* egalite ak mobilite ekonomik

Priyorize gwo pwogram ki konsantre sou mobilite ekonomik pou amelyore rezistans finansye abitan Delaware ki gen revni fèb epi reponn ak twoou vid ki gen nan kwasans richès la

* tout pwopriyete ki gen yon valè monetè oswa yon valè ki ka echanje oswa yon itilite ekonomik

Pwochen Etap yo

Kriz sa a se avèk nou ak isit la yo rete pou yon pandan ke, se konsa nou tout bezwen kontinye travay ansanm epi rete debouya. Gen kèk nan la rekòmandasyon ki enkli nan rapò sa a yo deja te mete an plas pa kominate nou yo, ajans leta yo, biznis yo ak sante a sistèm ak lòt moun yo kounye a ke yo te eksploré.

Nou apresye angajman ou nan sa pwosesis epi gade pou pi devan pou Eta a enkòpore aprantisaj sa yo nan kontinyèl li yo repons pandemi.

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou sante

An jeneral

1. Etabli yon mekanis pou entegre pi byen ekspètiz ak eksperyans sou-sektè swen sante ki konsène yo nan priz desizyon Divizyon Sante Biblik la ak pou amelyore kowòdinasyon ak komunikasyon ant Divizyon Sante Biblik la ak sou-sektè sa yo
- 1.1 Reyini yon ti gwoup travay operatè swen sante nan sou-sektè ki konsène yo (pa egzanp, founisè komunitè tankou FQHC) epi bay mwayen pou yon komunikasyon resipwòk nan Divizyon Sante Biblik Delaware a pou gide priz desizyon ki anrapò ak sante
- 1.2 Etabli yon òganis konsilitatif ki pi laj ki gen manm ki sanble ak sou-komite ekite ak sante PRAC la pou reprezante sou-sektè ak kominate konsène yo nan tout Delaware

An jeneral

3. Apiye sou plan aktyèl komunikasyon Delaware a epi adapte mwayen komunikasyon/mesajri yo ak bezwen ak atant popilasyon Delaware a ki gen divès kalite moun
- 3.1 Bay edikasyon kontini sou risk transmisyon COVID-19 la, ki gen ladan enpak sou sante koutèm ak sante lontèm. Apiye sou efò aktyèl pou rafine mesaj, kontni, kanal komunikasyon, ak mesaje sante (yo) pou reponn ak bezwen espesifik chak popilasyon
- 3.2 Kowòdone gid sou fèmti ki sible yo ak reouvèti zòn oswa enstitisyon ki gen gwo risk yo an tout sekirite Kominiye klèman bezwen pou kontinye chèche swen preventif, ak yon aksan patikilye pou ankouraje enpòtans vaksen, ak swen pou maladi kwonik

An jeneral

2. Plis devlope apwòch Delaware a pou kontwole maladi a, pou kominike sitiyasyon I, epi gide repons Eta a
- 2.1 Klarifye ti lis mezi yo, epi panse pou itilize objektif oswa limit pou kontwole epi deklare sitiyasyon COVID-19 la nan Delaware
- 2.2 Apiye sou tablodbò aktyèl la pou kominike aklè sitiyasyon COVID-19 la pati konsène yo nan sante, biznis, kominate a ak nan edikasyon, ak abitan Delaware yo an jeneral
- 2.3 Lye mezi yo ak tablodbò a avèk mezi Eta a, founisè swen sante yo, ak biznis yo ka pran ofiramezi sitiyasyon COVID-19 la ap chanje

Tès

4. Ogmante kantite tès ki fèt, ak konsantrasyon espesifik pou fè plis tès pou popilasyon ki gen gwo risk yo
- 4.1 Ogmante kantite tès yo, epi redwi delè mwayen tretman yo, espesyalman pou popilasyon ki gen gwo risk
- 4.2 Siveye deprè epi ogmante tès ki sible yo (pa egzanp, atravè tès mobil, angajman kominotè) nan kominate moun difisil pou antre nan yo pou idantifye ka nan anviwònman ki gen gwo risk yo pi bonè
- 4.3 Soutni efò aktyèl pou retrase kontak yo ak kanpay ki sible, ak pataj pi bon pratik yo, sèvis karantèn, ak itilizasyon zouti nimerik

Pwopagasyon

5. Ede abitan Delaware yo konprann pi byen epi respekte pwotokòl pou prevansyon transmisyon yo, an patikilye nan anviwònman ki gen gwo risk yo

- 5.1 Apiye sou kanpay relasyon publik pou ankouraje pratik rediksyon transmisyon yo, ki gen ladan sistèm mesaj ki fêt pou atenn popilasyon ki vilnerab ak popilasyon ki pa konfòm yo
- 5.2 Devlope yon seri metod pou fè yo mete mask, aplike distans sosyal, ak tout lòt metod ki pwouve pou redwi transmisyon an nan espas publik ak nan biznis yo
- 5.3 Apiye sou kolaborasyon aktyèl ki soutni etablisman swen lontèm yo pou idantifye potansyèl eksplozyon yo byen bonè, jere kontinite swen, epi pataje pi bon pratik yo. Fè patenarya ak etablisman ki gen gwo risk yo pou pataje konsèy, pi bon pratik, ak bezwen nan sa ki gen pou wè ak bezwen nan ijans

Kapasite: ekipman pwoteksyon pèsònèl

7. Asire ke gen ase ekipman pwoteksyon pèsònèl ki disponib nan (a) etablisman swen sante yo (pa egzanp sistèm sante, biwo medsen yo, klinik), (b) etablisman swen lontèm (ki gen ladan mezon swen enfimye, rezidans vi lontèm, swen adomisil ak etablisman rezidansyèl pou moun ki gen andikap devlopmental/ entelektyèl), epi (c) nan pwòp rezèv Eta a

- 7.1 Entwodwi rekòmandasyon ki solid kote etablisman swen sante yo ak lòt anviwònman rasanbleman rezidansyèl yo prevwa pou (a) yon apwovizyonman 90 jou pou PPE epi (b) estrateji optimizasyon nan plan operasyon ijans yo
- 7.2 Avèk sistèm lopital epi kontribisyon operatè swen lontèm, elabore yon pwosesis pou Sèvis Sosyal ak Sante Delaware a ka asire bon jan apwovizyonman parapò ak bezwen yo
- 7.3 Konpile epi pataje machaswiv sou ekipman pwoteksyon pèsònèl pou sèvis medikal dijans ak klinik endepandan yo (pa egzanp, biwo dantè/biwo medsen, terapi fizik, elatriye) selon machaswiv asosiyasyon nasyonal/eta a Ranfòse plan pou fasilité apwovizyonman ak demann
- 7.4 Ki koresponn ak itilizatè yo (pa egzanp, echanj, prè, pwogram racha)
- 7.5 Planifye pou DE a mentni yon rezèv Eta a ki gen yon apwovizyonman 30 jou nan tout kategori ki koresponn yo (selon konprevansyon aksè nan PPE, to ka yo, to retrè, ak metod konsèvasyon)
- 7.6 Rafine machaswiv pou dekesman apati estòk PPE Eta a (pa egzanp, pou mentni efò bònfwà òganizasyon swen sante yo pou anpeche twòp itilizasyon)

Aksè

6. Si ta gen yon dezyèm vag, (a) soutni founisè swen sante yo pou mentni dispozisyon sèvis swen sante aktyèl yo, ki konsantre sou popilasyon ki vilnerab yo ak kèk espesyalite (pa egzanp, swen primè; sante konpòtmantal ki gen ladan sante mantal ak founisè pou konsomasyon dwòg; pedyatri; jeryatri; OB/GYN); (b) otorize epi ankouraje pasyan ki gen maladi kwonik yo pou kontinye chèche swen; epi (c) ankouraje dispozisyon kontini pou sèvis swen sante yo lè sa posib, plase restriksyon sèlman lè sa absoliman nesesè

- 6.1 Kreye plan pou mentni aksè nan swen pandan y ap soutni yon ogmantasyon sèvis swen sante ki founi nan kominote a (pa egzanp, swen nan lari, telesante), patikilyèman pou premye swen, sante konpòtmantal, pedyatri, jeryatri, ak OB/GYN
- 6.2 Ankouraje founisè yo pou ofri swen andeyò etablisman pandan y ap avanse ak ranbousman ki adekwa, pa egzanp egalite ranbousman
- 6.3 Kowòdone ak lidè kominotè yo pou konsti konfyans, espesyalman nan kominote vilnerab yo, epi pataje mesaj ki atire atansyon moun pandan y ap itilize kanal ki ogmante pòte a

Kapasite: espas

8. Kowòdone itilizasyon kapasite fizik nan etablisman ak nan sistèm yo, nan konsiltasyon ak kowòdinasyon sere ak lidèchip sistèm sante a

- 8.1 Itilize leson ki te aprann konsènan kapasite demann pou sèvis swen sante yo nan Vag 1 an pou kolabore epi gide pi byen desizyon ki pral pran pi devan yo konsènan bezwen pou ogmantasyon kapasite yo nan divès etap yon reyaparisyon
- 8.2 Apiye sou kolaborasyon ki reyisi (pa egzanp swen egi ak kowòdinasyon etablisman swen sante ki kalifye) nan Vag 1 an pou soutni transfè ki sekirize ant etablisman swen egi ak etablisman swen lontèm yo, pandan y ap konsidere risk pasyan an ak kapasite etablisman yo

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou sante

Kapasite: travay

9. Reponn ak pwoblèm mank potansyèl mendèv pandan y ap fasilité travay swen sante ki pa itilize ase epi redwi baryè reglementè yo

9.1 Ekspligate Fon Èd pou Kowonaviris la pou fasilité mouvman pèsonèl swen sante ki pa itilize ase yo yo nan etablisman swen lontèm ak lòt anviwònman ki gen pi gran bezwen

9.2 Klèman idantifye epi kraze gwo baryè reglementè yo (pa egzanp, revokasyon) pou soutni kwassans ak fleksiblite espas travay nan repons pou yon ogmantasyon eksplozyon oswa lòt ogmantasyon

Finans

10. Mentni sante abitan Delaware yo ak rezistans finansye pou sektè swen sante a pandan y ap fasilité founiti kontini swen

10.1 Ankouraje dispozisyon kontini sèvis swen sante yo lè sa posib, mete restriksyon sèlman lè, nan konsiltasyon ak sistèm sante ak patnè kominotè yo, li absoliman nesesè

10.2 Soutni rezistans finansye etablisman swen sante yo, (patikilyèman founisè ki pi piti, founisè endepandan yo) pandan y ap konstwi enfrastrikti pou gide yo nan resous ki ede yo kontinye bay swen

10.3 Asire dispozisyon swen kontini pandan y ap apiye sou plan operasyon dijans nan tout Eta a pou reponn ak mank potansyèl PPE, mank espas, ak mank travay

Finans

11. Fasilité aksè founisè rezidansyèl yo nan finansman federal la (pa egzanp, Èd Founisè Sèvis Sante ak Sèvis Imen yo, Pwogram Pwoteksyon Chèk Peman) pandan y ap fè yon sansiblizasyon ki sible epi bay asistans teknik

Finans

12. Afekte fon sekou kowonaviris yo nan yon fason ki annakò avèk objektif swen sante alontèm Delaware yo

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou biznis

Ranfòse rezistans

1. **Deplwaye yon apwòch ki sible pou efò konfinman yo epi aleje machaswiv yo osi rapidman ke posib san kreye yon risk pou yon reyaparisyon**
- 1.1 Lye restriksyon biznis yo ak risk sante (pa egzanp, pwoksime kontak, longè kontak, kantite kontak, kapasite pou modifye pou redwi risk sante), ak objektif esansyèl pou priyorize sante pandan y ap minimize enpak ki fèt sou biznis
- 1.2 Eksplwate rechèch kontak pou konprann ki tip biznis / aktivite k ap mennen pwopagasyon epi gide lòt mezi yo
- 1.3 Kontinye aktyalize gid pou biznis yo regilyèman epi nan moman ki apwopriye a, selon nouvo dekouvèt syantifik yo

Ranfòse rezistans

3. **Nan senaryo reyaparisyon, bay biznis ak patikilye yo èd finansye**
- 3.1 Kreye / elaji pwogram sipò finansye koutèm ki ka deplwaye byen vit pou sektè ki te sibi enpak yon fason demezire
- 3.2 Akselere peman nan mache pubblik pou ogmante likidite vandè yo
- 3.3 Bay èd pou travayè ki deplase akoz COVID la

Ranfòse rezistans

2. **Bay binzis DE yo asistans finansye ak asistans konsilitatif**
- 2.1 Ogmante prè, alokasyon, sibvansyon, ak lòt mezi finansye ki ka pa ranbouse pou soutni biznis kriz la te fè enpak sou yo, pandan y ap sible biznis ak sektè ki te touche yon fason demezire
- 2.2 Bay sipò konsilitatif pou Ekspè nan Domèn nan pandan y ap fè patenarya ak biznis ki gen ekspètiz ki lye ak volonte pou bay konsey
- 2.3 Tanporèman redwi frè reglemantè pou fè biznis epi ofri biznis lokal yo fleksiblite reglemantè
- 2.4 Elaji kapasite Eta a pou jere gran kantite demann pou sipò biznis lokal yo te fè

Pwoteje anplwa

4. **Eksplwate epi elaji pwogram aktyèl fòmasyon mendèv nan endistri yo epi soutni plasman travay ak refòmasyon / rekalifikasyon**
- 4.1 Elaji pwogram aktyèl fòmasyon Eta yo epi kreye plis possiblite edikatif ak possiblite pou sètifikasyon pou travayè ki deplase yo
- 4.2 Kominike possiblite ki disponib pou mendèv ki nan chomaj la regilyèman epi nan yon moman ki apwopriye
- 4.3 Fè patenarya ak kominote biznis Delaware a sou fòmasyon, aprantisaj ak possiblite anplwa pou devlopman mendèv

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou biznis

Pwoteje anplwa

5. Devlope katalizè kle pou soutni mendèv la

- 5.1 Bay aksè elaji ak katalizè kle yo pou mendèv aktyèl ak mendèv ki nan chomaj (pa egzanp, gadri, gran vîtes entènèt, transpò piblik)
- 5.2 Bay mendèv la aksè nan ase ekipman pwoteksyon pèsònèl ak mezi sekirite (pa egzanp, PPE, egzamen sante, liy asistans pou deklare anplwaye ki pa konfôme yo) epi soutni mendèv COVID-19 la te fè enpak sou yo (pa egzanp konje familyal peye)

Pwofite de tandans yo

6. Kreye epi eksplwate posiblite pou antreprenarya atravè nouvo pwogram ak pwogram aktyèl yo

- 6.1 Soutni pwogram mentora komen pou sektè piblik-prive yo pou ede antreprenè ak pwopriyetè ti biznis yo simonte defi pou yo ka bouje epi devlope biznis yo
- 6.2 Elaji prè / alokasyon pou antreprenarya ak akseleratè yo

Pwofite de tandans yo

7. Ankouraje kwasans biznis Delaware yo pandan y ap investi nan pwojè Eta yo epi pandan y ap plede pou biznis ki nan Eta a

- 7.1 Envesti nan elajisman domèn kwasans DE yo pandan y ap anplwaye mendèv / antreprenè ki nan Eta a epi angaje biznis DE yo
- 7.2 Relye travayè ki deplase tanporèman yo ak travay koutèm gouvènman an
- 7.3 Dirije yon pi gran kantite mache piblik nan ti antrepriz ak antrepriz mwayen Delaware yo
- 7.4 Sansiblizasyon / ankourajman pou anplwayè ki te sibi gwo enpak yo pou relokalize chèn apwovizyonnan Delaware

Pwofite de tandans yo

8. Soutni bisnis yo pou investi nan kapasite ak enfrastrikti pou kapitalize sou lakin bezwen kriz COVID-19 la te ekspose yo

- 8.1 Ankouraje biznis pou adapte yo ak nouvo anviwònman travay / anviwònman ibrid ak anviwònman sèvis pandan y ap soutni nouvo kapasite ak konstriksyon enfrastrikti (pa egzanp, peman san kontak, aktivasyon nimerik, sèvis wèb / sèvis mobil, elatriye)

Kreye responsabilite ak konsistans

9.

Kreye mezi responsabilite pou biznis yo ak piblik la

- 9.1 Egzije tout biznis pou sètifye tèt yo
- 9.2 Ofri asistans finansye pou elaji kapasite enspeksyon sante piblik nan tout sektè yo
- 9.3 Ofri fòmasyon ak materyèl edikatif nan tout Eta a pou enspektè sante piblik ak biznis yo
- 9.4 Panse pou pran mezi aplikasyon pou biznis ak kliyan ki pa respekte machaswiv yo
- 9.5 Fè pwogram tès santinèl ki obligatwa pou anviwònman rasanbleman yo

Kominike alavans

11.

Kominike pou pran devan ak biznis DE yo ak piblik la

- 11.1 Defini estrateji kominikasyon kontini (pa egzanp, sistèm mesaj ki apwopriye epi ki sible sou tout sektè ak gwosè biznis yo, sistèm mesajri ki gen plizyè kanal, klarite pou biznis ak konsomatè yo konsènan restriksyon ak kalandriye / limit restriksyon, klarite pou biznis sou paramèt desizyon ak jistifikasyon, elatriye)
- 11.2 Konsevwa epi mete kanpay relasyon piblik olistik la an plas pou ranfòse oto-aplikasyon machaswiv yo
- 11.3 Eksplwate asosiyasyon yo, chanm yo, lidè entègouvènmantal yo, ak lejislatè yo antanke prensipal kanal pou kominikasyon ak pledwari

Kreye responsabilite ak konsistans

10.

Etabli konsistans pandan y ap ranfòse epi aleje restriksyon yo

- 10.1 Asire ke restriksyon yo aplike regilyèman nan tout sektè yo, selon risk sante aktivite yo

Kominike alavans

12.

Nan senaryo reyaparisyon, etabli mezi kominikasyon ki klè epi ki ka deplwaye byen vit

- 12.1 Defini estrateji ak kanal kominikasyon ki espesifik pou reyaparisyon

Estrikti jeneral pou ekite nan sante

Abòde faktè risk transmision alabaz yo

Ogmantasyon aksè ak komunikasyon sib

Ogmantasyon tès ak disponibilité

Machaswiv pou kontinite swen ak rezistans klinik

Kapte epi kontwole done espesifik popilasyon an

Abòde faktè risk yo

1.

Pou redwi risk transmision an, bay opsyon lojman Eta a soutni pou rezidan ki bezwen izole tèt yo

1.1

Elaj finansman epi eksploré elajisman elijiblite pou abri ijans ki pa gen rasanbleman (pa egzanp, otèl/motèl, abri)

1.2

Ogmante sensibilizasyon publik la ak aksè nan sit abri Eta a finanse

Abòde faktè risk yo

2. Ogmante responsabilite anplwayè pandan y ap bay anviwònman travay ki an tout sekirite ak sipò pou konje medikal
- 2.1 Kominike aklè prensip minimal yo epi ogmante responsabilite anplwayè yo pou anviwònman travay ki sekirize
- 2.2 Asire tout itilizasyon pwotokòl aktyèl yo pou konje medikal ki peye ak karantèn pou anplwayè ak anplwaye yo
- 2.3 Ede abitan Delaware yo konprann pi byen epi ogmante respè dwa travayè yo pou konje medikal ki peye pou pran swen tèt yo oswa antanke yon swanyan
- 2.4 Etabli epi kominike machaswiv ki klè pou enstitisyon gouvènman an ak enstitisyon ki pa pou gouvènman an ak anviwònman rasanbleman yo, ki gen ladan sant koreksyonèl pou jèn ak pou adilt, etablisman sante mantal, abri, anviwònman swen enfirme ak swen lontèm, pou redwi risk COVID-19 la ak pou pwoteje rezidan ak anplwaye yo pandan y ap konsève sekirite ak site jeneral, ki gen ladan konsève yon apwovizyonman PPE pandan 90 jou ak estrateji pou ogmante respè ak mezi distans sosyal yo ak aksè nan tès pou anplwaye ak rezidan yo

Abòde faktè risk yo

3.

Fè kowòdinasyon ak patnè kominotè yo pou ogmante aksè nan PPE (mask ak gan) pou rezidan DE yo nan sitiyasyon lavi ki gen anpil moun ak sitiyasyon rasanbleman yo, ki espesyalman vize zòn jewografik ki plis frape pa COVID la

3.1

Itilizasyon sistèm rapò ak kontwòl kontini, fè kowòdinasyon ak òganizasyon kominotè yo pou founi mask ak gan bay moun ki gen bezwen resous pou reponn ak bezwen PPE debaz yo

Aksè ak komunikasyon

- 4.** Travay ak òganizasyon kominotè yo sou edikasyon rezidan ki sansib nan sa ki gen rapò ak kilti konsènan risk COVID ak machaswiv sou sekirite
- 4.1** Fè patenarya ak òganizasyon kominotè ki deja gen inisyativ, epi santralize resous yo pou redwi baryè nan aksè yo
- 4.2** Lanse kanpay relasyon publik ki kowòdone pou ankouraje pratik rediksyon transmision yo, ki gen ladan sistèm mesaj ki fèt pou attèn popilasyon ki vilnerab yo
- 4.3** Bay fòrmasyon ak zouti pou edikatè ak enstitusyon edikatif yo asire sensibilizasyon epi aliyan ak machaswiv Eta yo pou yo fonksyon an tout sekirite

Aksè ak komunikasyon

- 5.** Ogmante aksè adomisil ak gran vîtes entènèt san fil ak envestisman nan enfastruktik ak sipò pou rezidan ki gen revni fèb pou bay aksè, edikasyon, ak telemedisin
- 5.1** Fè kowòdinasyon ak operatè ak jiridiksyon lokal yo pou elaji byen vit aksè ak gran vîtes entènèt san fil
- 5.2** Entegre fwaye ki pa konekte yo pou ogmante aksè, espesyalman pou moun ki gen revni fèb ak kominote riral yo
- 5.3** Itilize fon ki rezève pou sa epi idantifye lòt sous finansman pou ogmante viziblite Eta a sou kouvèti global ak konektivite, espesyalman pou moun ki gen revni fèb yo

Aksè ak komunikasyon

- 6.** Pou founisè swen sante, elaji kapasite pou sèvis entèpretasyon yo
- 6.1** Ankouraje founisè swen sante yo pou ogmante kantite travayè swen sante premye liy ki metrize lòt lang apade Anglè (pa egzanp, Espayòl, Kreyòl Ayisyen)
- 6.2** Bay founisè swen sante yo finansman pou yo ka fè sèvis entèpretasyon videoyo adistans pou elaji kapasite entèpretasyon an

Aksè ak komunikasyon

- 7.** Ogmante aksesiblite tès, alokasyon, ak pwogram pou pran devan nan tout kominote a pou popilasyon Nwa ak popilasyon Latino yo ak lòt popilasyon ki vilnerab yo
- 7.1** Ogmante alokasyon ak itilizasyon tès nan popilasyon Nwa ak popilasyon Latino yo pou sible referans to tès ki pozitif yo
- 7.2** Ogmante aksesiblite tès pou popilasyon Nwa ak popilasyon Latino yo ak plis sit pou fè tès ak ogmantasyon lè
- 7.3** Fè patenarya ak gwoup ki pa pou fè pwofi ak lòt gwoup yo pou ogmante aksè nan tès pou popilasyon ki vilnerab yo (pa egzanp, moun ki gen pwoblèm nan sante konpòtmantal, moun ki viv an kominote) ak popilasyon tranzitwa yo (pa egzanp, sanzabri, moun ki fenk antre nan prizon)
- 7.4** Elaji tès nan tout kominote a pou pran devan epi redwi restriksyon sou elijiblite pou tès yo

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou ekite - sante

Aksè ak komunikasyon

- 8.** Elabi pwogram pou retrase kontak, anboche epi fòme travayè ki deplase de kominote ki plis afekte yo antanke moun ki fè rechèch kontak pou maksimize angajman ak presizyon enfòmasyon yo

- 8.1** Priyorez pou anboche moun k ap fè rechèch teren pou kominote ki gen gwo to kontak ki pa retrase yo
- 8.2** Fè patenarya ak Eta vvazen yo nan kowalisyon Nòdès yo pou idantife pi bon pratik pou rechèch kontak ki efikas nan popilasyon ki vilnerab yo

Kontinite swen ak rezistans klinik

- 10.** Devlope yon plan ak machaswiv pou pran devan pou alokasyon resous swen sante yo si ta gen yon mank

- 10.1** Fè kowòdinasyon ak volim pasyan lopital yo ant etablisman Delaware yo atravè DHSS ak Sante Operasyon Sante Eta a, selon risk pasyan an ak kontrent pou kapasite yo
- 10.2** Fasilitate distribisyon ekipman pwoteksyon pèsònèl pou founisè swen sante yo nan zòn yo pa desèvi yo si ta gen yon gwo mank
- 10.3** Konsidere machaswiv preyalab ki lye ak alokasyon swen si ta gen yon gran mank pou asire pwotokòl ki klè pou popilasyon ki gen pwoblèm sante ki te deja egziste

Kontinite swen ak rezistans klinik

- 9.** Asire kontinite etablisman swen sante yo, ankouraje pasyan yo pou reponn ak bezwen swen kwonik yo, epi ogmante aksè nan swen pou popilasyon Nwa, popilasyon Latino, ak popilasyon ki vilnerab nan kesyon medikal yo

- 9.1** Soutni kapasite etablisman swen sante yo nan zòn yo poko desèvi yo pou rete operasyonèl
- 9.2** Ankouraje rezidan yo pou reponn ak bezwen swen kwonik yo gen pandan y ap fè kowòdinasyon ak lidè kominotè yo pou ranfòse konfyans ak pou fè kominike mesaj
- 9.3** Asire swen kontini pou popilasyon Nwa, popilasyon Latino, ak popilasyon ki vilnerab nan kesyon medikal pandan y ap etabli opsyon founiti swen ki adapte (pa egzanp, telemedsin) ak egalite ranbousman

Done

- 11.** Ogmante disponiblite done nan prensipal gwoup demografik yo ki lye ak tès, transmisyon, ak to mòtalite pou sible entèvansyon yo epi amelyore rezulta sante yo

- 11.1** Kolekte done tès yo ak done sou tretman jewografik ki gen ladan fwaye, espas travay, ak sit tès pou plis enfòmasyon sou transmisyon ki lye ak travay ak fwaye ak disponiblite tès yo
- 11.2** Ogmante viziblite done sante Eta a nan kad tablodbò konplè sou done COVID yo
- 11.3** Swiv plis done demografik konplè, ki gen ladan plis kategorizasyon rasyal, estrikti fwaye, idantite seksyèl, elatriye pou yo ka enkli nan done ki disponib pou publik la

Estrikti jeneral pou ekite ekonomik

Soutyen pou abitan Delaware yo nan kriz finansyè

Sible sipò pou minorite ki posede biznis yo

Konsantre efò pi lontèm yo sou eka ki gen nan richès

Ankouraje anplwa ak edikasyon

Soutyen pou abitan Delaware yo nan kriz finansyè

1.

Elajji fon asistans finansye yo pou travayè ki gen revni fèb ki te sibi enpak pandemi an

1.1

Ogmante asistans finansye pou travayè ki gen revni fèb nan endistri k ap fè fas ak defi ki pwolonje yo

1.2

Eksplwate fon filantwopik ak patnè kominotè yo pou asistans finansye an ijans pou abitan Delaware ki pa elijib pou avantaj piblik yo (pa egzamp travayè ki pa gen papye yo)

1.3

Elajji sibvansyon pou lwaye ak sipò arbitraj pou degèpisman pou lokatè epi asistans pou ipotèk ak sipò pou sezi (foreclosure) pou pwopriyetè kay yo

Soutyen pou abitan Delaware yo nan kriz finansyè

2.

Soutni òganizasyon kominotè yo/ òganizasyon ki pa pou fè pwofi k ap bay asistans finansye

Maksimize enskripsyón nan pwogram aktyèl sekirite sosyal piblik yo; Ajans Eta yo dwe prepare yo pou pran devan pou ogmante gwo kapasite si ta gen yon kriz ekonomik ki agrave

- 2.1 Travay ak òganizasyon kominotè yo sou enskripsyón pou moun ki fenk nan chomaj ak lòt moun ki elijib pou pwogram Federal ak Eta a
- 2.2 Elajji elijiblite, ogmante avantaj epi pwolonje dat limit kote sa posib pou pwogram Eta ak pwogram lokal yo
- 2.3 Ajans yo dwe prepare pou pran devan pou gwo kapasite pou trete demann chomaj ak aplikasyon pou sèvis sosyal yo si ta gen yon kriz ekonomik ki agrave

3.

Fè patenarya epi òganizasyon kominotè lokal yo nan relasyon ki te deja egziste ak konfyans nan kominote ki te sibi enpak yo pou mete an plas pwogram asistans ekonomik/asistans alimantè, pwogram sante ak pwogram rekouvreman

Rekòmandasyon de sou-komite PRAC la ki konsantre sou ekite - ekonomik

Sible sipò pou biznis minorite yo posede

4. Elajji ankourajman pou ogmante aksè nan kapital ak kredi pou minorite ak fanm ki posede biznis yo

- 4.1** Ogmante finansman pou kapasite Enstitisyon Finansye pou developman Kominotè yo (Community Development Financial Institutions, CDFI) nan Delaware
- 4.2** Pou enstitisyon finansye yo, ogmante patenarya anplwayè yo nan DE ki ankouraje fon epay ak fon pou retrèt, espesyalman pou MBE yo

Sible sipò pou biznis minorite yo posede

6. Mete mezi an plas pou possiblite mache piblik ki ekitab epi defini objektif pou patisipasyon MBE nan kontra ki atribye pa Eta a

- 6.1** Ogmante kantite biznis minorite a posede ki anrejistre nan Biwo pou Divèsite Founisè a pandan y ap rasyonalize pwosesis sètifikasyon an
- 6.2** Bay ankourajman finansye Eta a soutni pou ankouraje enklizyon MBE yo pou apwovizyonman ak pasasyon mache
- 6.3** Swiv pwogrè yo vè sib espesifik pou patisipasyon MBE nan mache Piblik ak pwojè Eta a soutni nan yon kad plan estratejik ki pi laj

Sible sipò pou biznis minorite yo posede

5. Elajji elijiblite pwogram prè Eta a epi fè patenarya ak CDFI lokal pou ankouraje respè pou pwogram aktyèl èd publik pou pandemi an (pa egzanp, PPP, HELP), rediksyon baryè lè sa posib, epi sible MBE yo pou pran devan

- 5.1** Redwi egzijans ki lye ak aksè nan kredi, gwochè biznis, ak tip endistri ki limite elijiblite pou sibvansyon ak prè pou pwopriyetè ti biznis yo
- 5.2** Ofri sèvis sipò pou pwopriyetè ti biznis ak biznis minorité yo resevwa asistans pou aplikasyon pou sibvansyon/ aplikasyon pou prè

Sible sipò pou biznis minorite yo posede

7. Soutni sibvansyon/prè pou depans ki gen rapò ak COVID la ak pou antreprenarya, ki gen sansibilizasyon ki sible MBE yo epi asire tout pwogram developman ekonomik ak pwojè yo te kreye yo sible MBE yo

- 7.1** Elajji prè pou antreprenarya/sibvansyon ak akseleratè, pandan y ap deziyen atribisyon fon pou pwogram ki fèt espesifikman pou MBE yo
- 7.2** Ogmante prè, alokasyon, sibvansyon, ak lòt mezi finansye ki p ap ranbouse pou soutni biznis kriz la te fè enpak sou yo, pandan y ap deziyen atribisyon fon pou pwogram ki fèt espesifikman pou MBE yo
- 7.3** Asiste MBE yo nan adaptasyon nan nouvo anviwònman travay ak sèvis pandan y ap soutni kapasite ak konstriksyon enfrastrikti (pa egzanp, peman san kontra, aktivasyon nimerik, sèvis wèb / sèvis mobil, elatriye)
- 7.4** Soutni pwogram mentora komen pou sektè piblik-prive yo pou ede antreprenè ake pwopriyetè ti biznis yo simonte defi pou yo ka bouje epi devlope biznis yo, ak yon konsantrasyon patikilye sou MBE yo

Konsantre efò pi lontèm yo sou eka ki gen nan richès

8.

Etabli ankourajman pou fanmi ki gen revni fèb yo ranfose fon epay ijans yo pou ensètid ekonomik ki lye ak pandemi an

- 8.1 Bay kredi fiskal pou epay ak planifikasyon retrèt ki sible nan fwaye ki gen revni fèb ak fwaye minorité yo
- 8.2 Revize egzijans elijiblite pou pwogram asistans sosyal yo pou evite dekouraje epay pèsonèl yo

Ankouraje anplwa ak edikasyon

10.

Elaji/Kreye plasman mendèv ak pwogram devlopman, ak yon konsantrasyon sou ankourajman sektè sèvis la pou biznis yo anboche nan baz done talan non-tradisyònèl yo

- 10.1 Fè patenarya ak sektè prive nan posiblite pou fòmasyon ak anplwa pou devlopman mendèv, konsantrasyon sou plasman sektè sèvis la nan endistri kwasans yo
- 10.2 Bay ankourajman pou biznis yo anboche nan baz done talan non-tradisyònèl yo epi redwi egzijans elijiblite yo

Ankouraje anplwa ak edikasyon

12.

Bay mendèv la aksè nan ase ekipman pwoteksyon pèsonèl ak mezi sekirite (pa egzanp, PPE) epi soutni mendèv COVID-19 la te fè enpak sou yo (pa egzanp konje familyal peye)

- 12.1 Bay mendèv la aksè nan ase ekipman pwoteksyon pèsonèl ak mezi sekirite, ki gen ladan PPE, egzamen sante, ak yon liy asistans pou deklare non-konfòmite
- 12.2 Soutni mendèv ki te sibi enpak COVID-19 la atravè ogmantasyon aksè nan konje medikal ak konje familyal ki peye

Konsantre efò pi lontèm yo sou eka ki gen nan richès

9.

Kontinye envestisman nan pwogram ki enpòtan ki konsantre sou mobilite ekonomik

- 9.1 Nan anviwònman ki gen bidjè limite, mentni finansman pou pwogram Eta yo ki abòde inegalite richès epi ki ankouraje mobilite ekonomik
- 9.2 Kontinye soutni enstitisyon ansèyman siperyè Delaware yo ak inivèsite komunitè yo pou evite ogmantasyon frè eskolè oswa rediksyon nan prè/sibvansyon

Ankouraje anplwa ak edikasyon

11.

Sibvansyone sèvis pou mendèv aktyèl ak mendèv ki nan chomaj (pa egzanp, gadri, gran vitès entènèt, transpò publik, lokasyon, sèvis publik)

- 11.1 Kontinye epi elaji pwogram sibvansyon pou swanyan yo (pa egzanp, gadri, swen pou adilt) pou fanmi ki fèb revni
- 11.2 Kreye/elaji pwogram sibvansyon/ pwogram koupon pou fanmi ki gen revni fèb
- 11.3 Bay ogmantasyon finansman ak ankourajman pou lekòl ak distri yo ogmante koneksyon entènèt pou elèv Delaware yo
- 11.4 Elaji koneksyon entènèt gran vitès pou rezidan riral ak rezidan ki gen revni fèb (gade Rekomandasyon Egalite Sante # 5 lan)

Ankouraje anplwa ak edikasyon

13.

Bay sipò ki nesesè pou lekòl, elèv, ak fanmi pou pakouri yon fason ki fleksib atravè plizyè senaryo ki posib, pou asire sekirite ak aksè kontini nan edikasyon ak gadri

- 13.1 Bay lekòl publik K-12 yo èd pou ede yo rekouvre frè yo atravè yon pwosesis sibvansyon pou depans ki elijib ki gen ladan PPE
- 13.2 Abòde ensekirite alimantè pou elèv ki jeneralman repoze sou lekòl pou jwenn manje

Enpak COVID la nan Delaware

11 Mas 2020 te make kòmansman yon peryòd san parèy nan istwa Eta a lè responsab sante publik yo te detekte premye ka nouvo virus COVID-19 la nan Konte New Castle. Nan jou, semèn ak mwa ki te swiv yo, Delaware te rejwenn plizyè milye kominate nan tout glòb la ki t ap jere yon kriz trajik ki t ap dewoule. Delaware pa fè fas ak kalite ogmantasyon sa a ki te plonje enfrastrikti ki nan Eta Nòdès yo, ki te jwenn èd an pati pa aksyon desizif responsab yo ak yon sistèm sante ki gen ase kapasite pou jere to ka yo. Sepandan, tout aspè nan lavi abitan Delaware yo te sibi enpak yo epi ak apeprè 625 lanmò ki konfime, anpil moun te pèdi zanmi ak pwòch yo.

Fas ak sa ki te byen vit tounen yon doub kriz ekonomik ak sante, gouvènman lokal ak Eta a ak sektè sante yo te lanse yon repons ki pa sanble ak anyen nan dènyè istwa yo. Depi kòmansman Fevriye, Biwo Gouvènè a ak Ajans yo nan Eta Delaware ap travay san fatige pou fè fas ak divès defi pandemi an te kreye. Divès ajans, ki gen ladan Depatman Eta a, Depatman Sèvis Sosyal ak Sante (DHSS), Divizyon Sante Piblik (DPH), Depatman Lojman, Depatman Travay, ak Ajans pou Jesyon Ijans Delaware a (DEMA) ap travay tout jounen, tout lannwit pou fè fas ak COVID la, yo te ajiste apwòch yo pou fè fas ak kriz sante ak kriz ekonomik k ap devlope a.

Pou fè fas ak COVID-19 la, Gouvènè Carney te pibliye prèske 35 dekrè ak amannman dekrè sa yo ant mitan mwa Mas ak fen kòmansman mwa septanm. Repons inisyal Delaware a te konsantre sou rediksyon pwopagasyon virus la ak amelyorasyon rezulta sante yo pandan y ap entwodwi restriksyon nan tout Eta a (pa egzanp, fèmti biznis, distans sosyal, ak egzijans pou mask). Dènye mezi ak plan reouvèti Eta a te agrandi konsantrasyon an, sa ki ekilibre sante abitan Delaware yo ak bezwen pou relouvre ekonomi a pou fè fas ak disparite sante ak ekonomik yo. Detay ki annapre la yo se enpak COVID-19 la fè sou Delaware; tout done yo se done apati 30 septanm 2020, sof endikasyon kontré

Rezulta sante

An jeneral, Delaware te reyisi redwi enpak maladi a ak to mòtalite pa abitan ki pi fèb epi se twazyèm to ka pa abitan ki pi ba nan konsòsyòm Nòdès la.¹ Depi lè Delaware te atenn kantite ki pi elve pou moun ki entène lopital pou COVID nan tout Eta a nan dat 27 Avril la, li te fè gwo pwogrè epi li te fè efò pou redwi kantite nouvo chak jou ka ki te dyagnostike nan Eta a jiska 100 an mwayèn pandan premye mwatye mwa septanm lan (apati yon gwo ogmantasyon 510 nouvo ka nan dat 10 Me a). Eksplozyon ki te lokalize yo te mennen yon ogmantasyon nan ka ak moun ki entène lopital yo nan kòmansman ete a, sa ki bay antou 220 nouvo ka nan dat 11 Jiyè a.² Lè eksplozyon lokal sa a te kòmanse, Divizyon Sante Piblik la te reyaji pandan li t ap ogmante tès ak rechèch kontak, sa ki te ede gide restriksyon ki te sible nan anviwònman ki gen gwo risk yo (pa egzanp, ba) pou redwi risk transmisyon. Repons pou tès ki reyisi a te souliyen fason tès nan tout Eta a ak rechèch kontak vin entegral nan jesyon pwopagasyon maladi a pou pran devan.

¹ Apati 16 septanm 2020, CDC

² Apati 16 septanm 2020. Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware, My Healthy Community

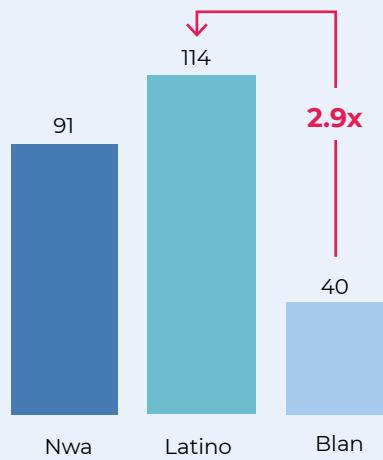
Nouvo ka nan Delaware

Sous: Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

Sepandan, pandemi global la pa te fè enpak sou tout gwoup rasyal yo menm jan an, epi Delaware pa te fè eksepsyon. Selon tandans nasyonal yo, rezulta sante pou abitan Delaware Nwa ak Latino yo te vin pi grav pase konfrè blan yo: Byenke li te amelyore depi ete a, Abitan Delaware Nwa ak Latino yo gen yon to ka COVID-19 ki adapte daprè laj, ki de fwa edmi pi elve epi senk fwa edmi pi elve respektivman pase abitan Delaware blan yo. Anplis, Abitan Delaware Nwa ak Latino yo gen yon to mòtalite COVID ki lye ak laj ki se 2.3 ak 2.9 fwa osi elve ak konfrè blan yo, respektivman.³ Anplis, eksplozyon nan anviwònman an gwoup yo te vin yon pwen a wo risk komen nan peyi a. Delaware te fè fas ak eksplozyon yo nan izin volay, nan etablisman swen lontèm yo ak nan prizon yo. Pa egzanp,, prizon Delaware yo, pafwa, te fè fas ak eksplozyon ki sanble ak anpil lòt etablisman Koreksyonèl nan peyi a. Byenke etablisman an pa te genyen menm yon prizonye ki te teste pozitif depi 30 jiyè, Enstitisyon Koreksyonèl Sussex la te fè fas ak yon eksplozyon ki te fè enpak sou yon tyè nan nan plis pase 900 prizonye nan rezidans lan. Malerezman, te gen sèlman kèk lanmò parapò ak popilasyon total sistèm koreksyonèl inifye a ap jere a: onz prizonye te tonbe nan COVID depi 7 septanm . Menm jan sa te ye nan tout monn lan ak nan peyi a, disparate moun plis konnen nan rezulta sante yo te rive nan popilasyon granmoun yo. Apati mwa septanm, abitan Delaware ki gen 65 lane ak plis te reprezante anviwon 20 poustan nan popilasyon Delaware a epi te reprezante sèlman 15 poustan ka nan tout Eta a men te reprezante 83 poustan nan lanmò total yo. Yon fason diferan, abitan Delaware ki gen mwens pase trant senk lane te reprezante plis pase swasant poustan nan popilasyon Delaware a men anviwon de poustan nan lanmò total yo.⁴

To mòtalite ki adapte ak laj nan Delaware selon ras/gwoup ras, sou 100,000 moun

Sous: Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

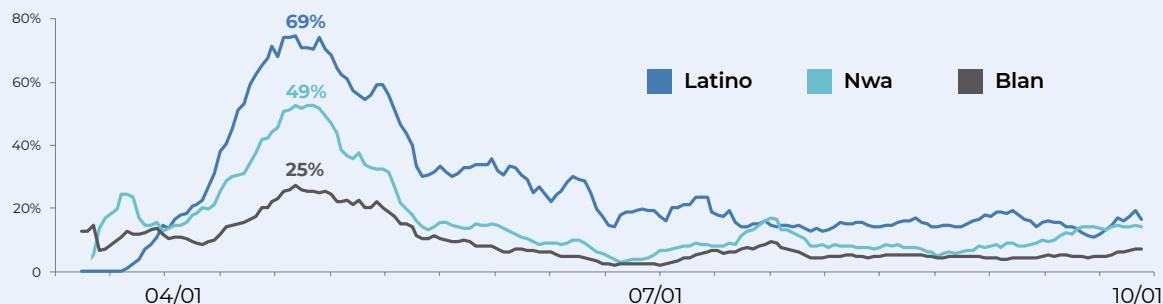
³ Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

⁴ Sit entènèt ki Gen Done sou COVID-19 pou Eta Delaware a (<https://myhealthycommunity.dhss.delaware.gov/locations/state>), Estimasyon done resansman pou ane 2019

Tès ak aksè nan swen

Akoz efò devwe, tès yo nan Delaware te ogmante regilyèman depi Mas epi gouvènman an te anonse premye plan tès konplè Eta a nan dat 8 Me a, sa ki te defini yon objektif 80,000 tès pa mwa, ak yon plan pou retrase kontak nan tout Eta a nan dat 12 Me a. Depi lè sa, Eta a te kontinyèlman aktyalize epi te amelyore pwogram tès li yo pou ogmante aksesiblite, sa ki te anonse elajisman l ak nouvo patenarya famasi yo nan dat 15 jiyè a ak ouvèti sit tès fiks nan dat 11 septanm nan. Pou pi byen vize efò tès yo, Eta a te lanse yon nouvo aplikasyon pou retrasman kontak, COVID Alert DE, nan dat 15 septanm nan, ki te telechaje 19,000 fwa nan premye twa jou yo aprè yo te pibliye l.. Pou kontwole sitiyasyon k ap evolye a, DHSS swiv mezi ki lye ak COVID-19 yo epi li mete done yo disponib pou publik la sou sit My Health Community a. Pou redwi transmisyon maladi a pou pran devan, tout rasanbleman mask ki pa esansyèl yo te anile nan dat 12 mas la (ki te rafine apresa), biznis ki pa esansyèl yo te fèmen nan dat 22 Mas la (li te modifye apresa), epi yo te mande pou vizitè ki deyò Eta a rete an karantèn pandan 14 jou nan dat 29 Mas la (anile depi dat 1 jen an). Pandan tout tan sa a, DPH la te redije epi te pibliye enfòmasyon yo pou ankouraje pratik pou redwi risk yo.

Mwayèn mobil sèt jou pou to tès pozitif yo selon gwo ras

Sous: Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware; Hellewell, Abbott Gimma ak lòt., 2020

Menm jan ak anpil lòt zòn nan peyi a, tès ki apwopriye ak aksè nan swen sante kontinye yon defi, patikilyèman nan kominate minorité yo. Eta a te rekonèt byen vit bezwen ki gen nan kominate sa yo epi li te kòmanse ogmante tès yo nan pwen a wo risk yo. Pou reponn ak gwo enpak sa a sou kominate Latino ak kominate Nwa yo, DPH te fè tès pou abitan Delaware Latino ak Nwa yo 28% ak 24% plis pase pa abitan pase abitan Delaware blan yo.⁵ Kminate Latino ak kominate Blan yo te fè fas ak to tès pozitif inisyal ki elve, ak ogmantasyon mwayèn mobil 7 jou ki rive nan 69% ak 49% nan Fen Avril pou Abitan Delaware Latino ak Nwa yo respektivman. Ogmantasyon efò sa yo pou tès yo jiskaprezan te redwi mwayèn mobil 7 jou rive nan 15% pou Latino yo ak 13% pou Abitan Delaware Nwa yo, alòske Abitan Delaware blan yo nan 7%⁶ (kont. 5% rekòmande selon gid WHO la). Valè sa yo ki te evalye a demontre ke nivo aktyèl tès la gendwa pa ase pou kapte vrè frekans lan. Pou atenn popilasyon sa yo ki wotman afekte yo, li enpòtan pou gen aksè ki elaji epi ki kontinye konsantre sou amelyorasyon pou tès atravè inisyativ espesifik, inisyativ ki sible (pa egzanp, lòt sit anplis pou tès, èdtan pwolonje). Depi lè pandemi an te kòmanse a, manm nan kominate Nwa ak Latino yo te deklare reta ki long pou ale nan sit tès yo epi kèk sistèm mesaj la pa koyeran pou tès ak aksè.

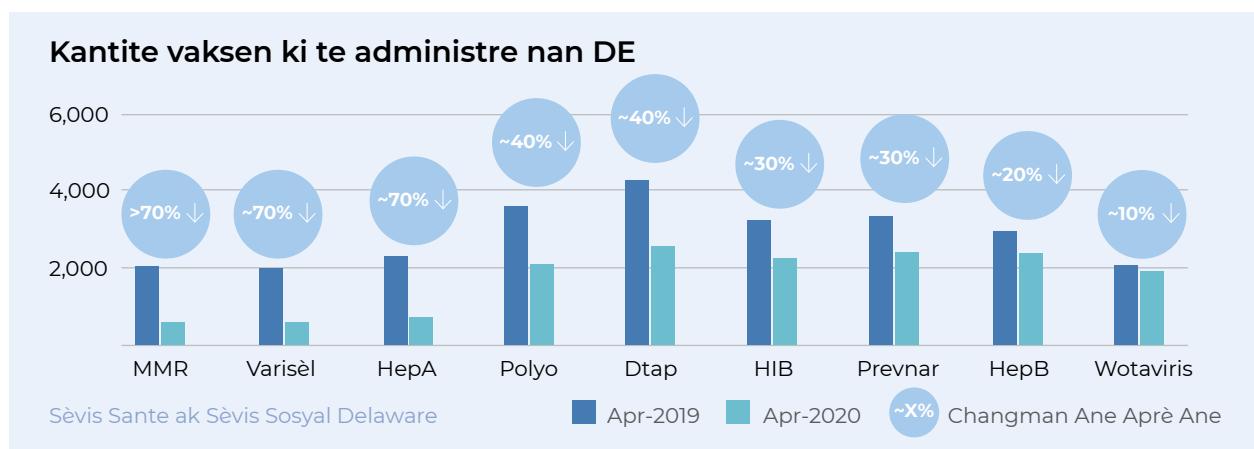
⁵ Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware, My Health Community

⁶ Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware, My Health Community

Byenke COVID-19 la te redwi itilizasyon swen sante nan peyi a, epi menm jan an nan Delaware, li te pètibe aksè pou popilasyon ki gen revni fèb ak popilasyon vilnerab yo yon fason demezire. Vaksinasyon woutin yo sèvi kòm endikatè pou aksede nan swen preventif ak swen woutin yo. Pandan gran ogmantasyon pandemi an, sis nan nèf prensipal vaksen ki te administre nan Delaware te desann ant 10 ak 40 poustan de yon lane a yon lòt nan mwa Me 2020, alòske vaksen ki te administre selon Vaksen pou Pwogram Timoun ki sible popilasyon ki gen revni fèb yo te desann jiska 74 poustan an mwayèn.⁷ Byenke administrasyon vaksen te rekòmanse nan jen lè toude vaksen total ak administrasyon VFC te ogmante YoY, rediksyon nan administrasyon vaksen depi lè sa a demonstre ke aksè nan swen preventif rete yon pwoblèm pou kontwole. Pwoblèm resous ak enfrastrikti ki entegre yo agrave obstak pou jwenn aksè ki lakoz pa pandemi an. Pa egzanp:

- Sèvis entèpretasyon yo pa toujou disponib nan anviwònman tès yo, an pèsòn, ak nan anviwònman swen telesante yo malgre li enpòtan anpil pou konstwi konfyans epi asire aksè konplè nan swen yo
- Telesante te reprezante plis pase senkant poustan nan tout vizit kay medsen yo pandan dènye semèn mwa Avril la, epi kontinye konte prèske yon ka nan tout vizit kay doktè apati mitan dawout a,⁸ poutan aksè ak gran vitès entènèt, aparèy ak done yo kapab yon difikilte pou abitan Delaware ki gen revni fèb yo⁹

Pou soutni aksè sa a, Eta a te fè anpil chanjman pou pèmèt aksè nan swen sante pandan moman sa a. Pa egzanp, Delaware te aleje regleman yo pou pèmèt pratikan telesante ki deyò Eta a bay sèvis swen sante mantal epi te garanti ranbousman pou telesante menm lè se sèlman kapasite pou odyo ki te disponib, sa ki te ogmante aksè nan swen yo. Yo te kontwole kapasite lopital yo nan Eta a pou asire ke moun ki te gen bezwen pou swen ijan yo te kapab resevwa l. Eta a te fè distribisyon nan rezèv PPE Eta a bay lopital, etablisman LTC yo, klinik pou premye swen, ak lòt founisè sèvis ki esansyèl yo. Paske demann ki te fèt nan Eta a pou jwenn PPE te refize, Sant Operasyon Sante Eta a (SHOC) te regilyèman ajoute ladan l pandan li t ap (a) eksplwate patenarya li ak Ajans pou Jesyon Ijans Delaware a epi pandan li t ap (b) antre nan yon konsòtyòm ki gen sèt Eta pou ogmante kapasite pou jwenn PPE. Apati mitan septanm, a, SHOC te deklare yon apwovizyonman pou 60+ jou (selon metòd konsèvasyon yo pou pifò PPE¹⁰, jiska apati 21-30 jou nan kòmansman ete a.

⁷ Departman Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

⁸ Chartis Group, "Telesante: Tandans Aktyèl ak Enplikasyon Lontèm," dawout 2020

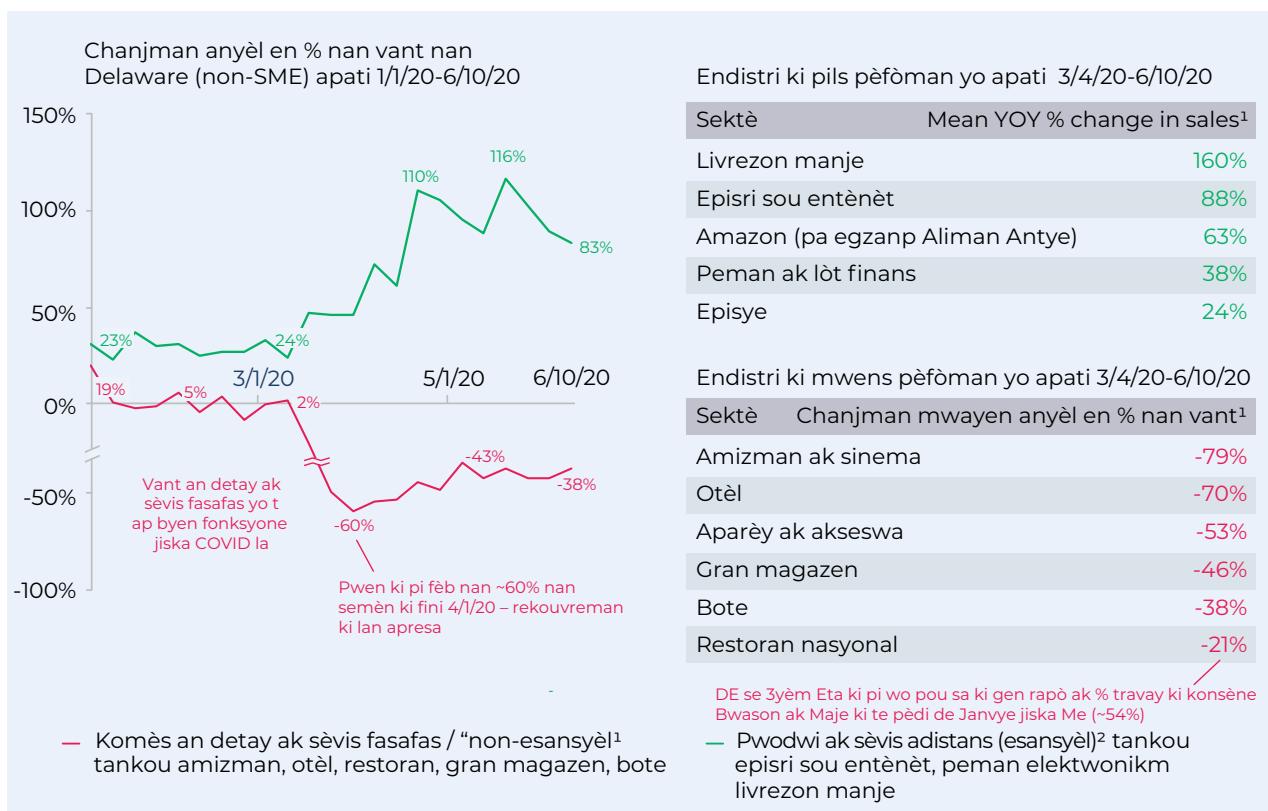
⁹ Policymap.com

¹⁰ Resi lòt gan amplis ak rad pou izòlman annatant

Enpak ekonomik

Sou plan ekonomik, Delaware te mete an plas divès pwogram pou soutni biznis lokal yo ak pou pwoteje anplwa. Pou ranfòse rezistans finansye, Eta a te ede esponnsorize pwogram èd finansye, ki gen ladan garanti prè pou enstitisyon finansye pou devlopman kominotè yo, ak gwo fleksiblite reglementè pou redwi frè biznis yo. Pou kontinye ankouraje kwasans ekonomik, yo te entwodwi kredi fiskal, yo te redwi baryè regilatwa pou nouvo biznis, epi pwogram asistans pou antreprenarya ak sibvansyon pou biznis te etabli, ki genyen ladan \$100 milyon pou pwogram Sibvansyon Soulajman, ki te lanse epi ki te kòmanse distribisyon sibvansyon yo nan septanm. Pou pwoteje travayè ki deplase yo, Eta a te apiye sou pwogram aktyèl Depatman Travay li a pandan li t ap kolabore ak endistri prive a pou kreye pwogram aprantisaj epi te lanse Inisyativ Redeplwaman ak Fòmasyon Mendèv Rapid la ki te angaje \$10 milyon dola nan finansman Lwa Cares la pou etabli pwogram fòmasyon ak sètifikasyon pou Abitan Delaware ki nan chomaj ak sa ki prèske nan chomaj. Anplis, binis ak patikilye k ap chèche konsèy sou fason pou kòmanse relouvri an tout sekirite yo te resewva machaswiv espesifik a endistri a pou fonksyone an tout sekirite nan men Divizyon Sante Piblik oswa Divizyon Ti Biznis yo.

Byenke efò Eta yo te tanpere efè pandemi an sou kominote biznis Delaware a ak travayè yo anplwaye yo, malgre tou enpak sou ekonomi Delaware a te vrèman anpil. Chomaj la te ogmante apati 3.9% nan fevriye jiska 15.8% nan me, men depi lè sa li te tombe jiska 8.9% nan dawout.¹¹ Karant poustan anplwa Delaware yo anvan COVID la te fèt pa sektè ki pandemi an plis fè enpak sou yo,¹² ki gen ladan, sèvis an detay, ebèjman, manje swen sante ak gadri ("sektè ki frajil").¹³ Nan

¹¹ Biwo Estatistik Travay

¹² BEA, QECW

¹³ Gen ladan asistans sosyal, sèvis pèsonèl, art, amizman, ak rekreyasyon

moman gran ogmantasyon pandemi a, sektè frajil sa yo te reprezante ~75 poustan nan demann kontini pou chomaj nan Delaware.¹⁴ Menm jan an, ranwa nan tout Eta a pou swen elektif yo te mennen yon kapasite ki pa itilize epi te pètibe sitiyasyon finansye anpil moun nan sektè swen sante a. Ajisteman regleman tanporè yo te ogmante aksesiblite pou telesante, sa ki te redwi kèk nan enpak ki te fèt sou responsab founisè yo pandan yo t ap bay yon altènatif pou vizit an pèsòn yo, espesyalman pou premye swen ak sante konpòtmantal. Konsantrasyon pou lòt eksplozyon yo dwe rete sou fason pou mentni aksè nan swen sante nan mezi sa posib.

Nan kominote biznis la, ti antrepriz ak antrepriz mwayen yo (PME) te frape piplis. PME yo responsab pou anplwaye prèske mwatye nan tout travayè Delaware yo, epi yo reprezante twòp nan sektè frajil ki plis frape yo. Prèske 70 poustan nan tout travayè ki nan ebèjman ak sektè sèvis manje ak bwason yo, ak 94 poustan travayè ki nan sektè sèvis pèsonèl yo anplwaye pa PME yo.¹⁵ Nan kòmansman ete sa a, biznis ki repoze sou entèraksyon fasafas yo te fè fas ak anviwon 60 poustan diminisyon nan vant anyèl yo. Sektè ki gen gwo prezans PME yo, tankou restoran ak sèvis pèsonèl yo, gen salè mwayen ki pi ba tou, sa ki ekspoze travayè ki gen revni fèb ki enpòtan anpil nan sektè sa yo nan yon pi gwo risk.¹⁶ Amplis, PME yo te fè fas ak difikilte inik ki te ogmante sitiyasyon an, sa ki gen ladan yon mank rezèv kach ki sifilan (ti biznis mwayen yo gen vennsèt jou kach an rezèv) aksè limite nan konsèy ekstèn, gwo difikilte pou aksede nan kapital, ak difikilte pou jwenn prè PPP federal ki disponib nan kòmansman ane sa a.¹⁷ Èd Eta ak federal la te bay kèk soulajman, men li te sifilan pou soutni biznis yo - patikilyèman minorite ki posedè ti biznis yo - atravè yon ralantisman ekonomik ki pwolonje. Pa egzanp, apati mwa me, anviwon 90 poustan MBE yo pa te anmezi pou aplike pou prè PPP yo nan bank tradisyonèl yo paske yo swa te twò piti oswa yo te manke yon liy kredi aktyèl.¹⁸ Pakonsekan, alòske abitan Delaware Nwa yo reprezante 23 poustan nan popilasyon jeneral ka ak dis poustan pwopriyetè biznis nan Delaware, yo te resevwa sèlman twa poustan nan prè PPP yo.¹⁹

Eksperyans de resesyon 2008 la sijere ke yon potansyèl vag pou fèmti PME yo pral pèsiste pandan plizyè ane aprè kriz aktyèl la. Pou redwi difikilte sa yo, PME yo ka mande pwogram asistans finansye ki devwe ak èd reglementè tanporè pou redwi difikilte estriktirèl sa yo ki te agrave pa kriz COVID-19 la.

Demann lan pral pwobableman pran tan pou retounen nan nivo anvan pandemi. Apati mwa me, plis pase 40 poustan demann pou chomaj kontini yo soti nan sektè ki te rete louvri pandan

Demann inisyal pou chomaj nan Delaware apati 7 Mas-5 Septanm

¹⁴ Done chomaj DOL Delaware yoa

¹⁵ Pwofil ti biznis SBA DE

¹⁶ Done anyèl SUSB yo

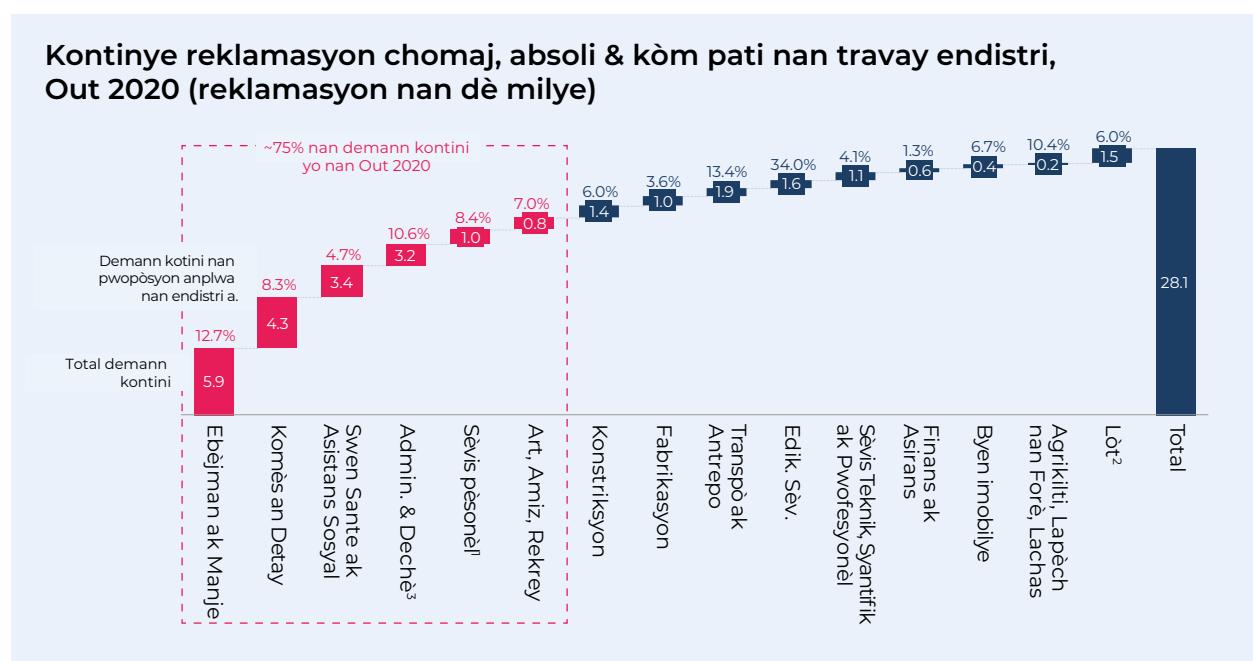
¹⁷ Rapò sou Sikilasyon Ti Biznis yo Morgan Chase Institute

¹⁸ Rapò SBA PPP a; Rapò 2020 pou Sant Prè ki Responsab; Etazini. Resansman

¹⁹ Ibid.

pandemi an, epi gran majorite a soti nan travayè ki nan sektè ki te louvri nan Faz 1 an, sa ki endike ke pèt nan domaj ekonomik pa te eksklizivman deklanche pa lòd pou fèmen biznis yo, men tou akoz konfyans konsomatè yo ak mwens volonte pou depanse. Nan Delaware, demann kontini yo te desann jiska 5% depi mwa me nan Aranjman ak Manje ak Art ki enpòtan yo, sektè Rekreyatif ak Plezi a ki siyale yon rebondisman potansyèl, men demann konsomatè kapab kontinye goumen pou retounen nan nivo anvan pandemi an: depans konsomatè nasyonal la te tonbe 0.1% nan dawout, ki endike yon retablisman ki potansyèlman lan, patikilyèman si lòt pwogram estimili federal yo pa vin disponib.²⁰

Anplis de sa, si gran reblisman mendèv Delaware a rive nan somè li akoz yon rediksyon nan èd federal la epi yon gwo pòsyon nan travayè chomaj tanporè sa yo te vin nan chomaj yon fason pèmanan, li pral vital pou soutni yo ak pwogram devlopman mendèv elaji a ak pi gran aksè nan fòmasyon pou yo ka ale nan nouvo pwofesyon epi re-antre nan mendèv la. Pi devan, biznis ak gouvènman Eta a pral bezwen travay nan kolaborasyon sere pou ranfòse santiman konsomatè yo atravè sistèm mesaj ki klè epi ki reqilye.

Enpak sou soyete

Anplis de enpak li te fè sou sante ak kominote ti biznis yo, pandemi an te ekspose vilnerabilite epi te kreye difikilte pou kèk nan sistèm sosyal Delaware yo. Delaware pa te sèl Eta ki t ap fè fas ak pwoblèm sa yo, paske tout Eta yo ap adapte yo nan yon nouvo vi. Pa egzanp, chanjman edikasyon nan aprantisaj adistans te fèt sanzatann nan pretan an, epi swasanndis poustan pwofesè yo nan tout peyi a te deklare yo pa prepare pou aprantisaj adistans²¹ epi paran yo te gen difikilte pou jere bezwen aktyèl gadri yo. Pou soutni mendèv ki gen revni fèb an pandan COVID-19 la, Gouvènè a te anile ko-peman pou Pwogram Sibvansyon gadri Delaware a pou premye kat mwa pandemi an pou bay kèk èd finansye soti avril rive septanm. Sepandan, lè kou an pèson ki te anile a, anviwon mil elèv ki elijib pou dejne gratis ak dejne pri redwi yo

20 US Depatman Komès

²¹ Delaware DOL done chomaj, BLS sondaj popilasyon aktyèl la

te menase pou tonbe nan ensekirite alimantè epi gran divèsite sè vis sipò elèv, ak sèvis ki enpòtan anpil yo, tankou counseling pou sante mantal, te bezwen rekonfigire. Anpil distri lekòl yo te òganize ranmasaj dejne yo byen vit ak lòt solisyon kontounman yo, men baryè tankou transpò ak WIFI te rete pou lòt yo. Lefètke aktyèl ane akadernik lan kòmanse nan yon modèl ibrid oswa yon modèl adistans, anpil nan menm barye sa yo toujou egziste, anplis de kesyon ki pi laj ki konsènan kilè ak pandan konbyen tan lekòl la ap rete louvri. Pou enfòme priz desizyon distri a, Eta a ap kontwole mezi kle yo tankou nouvo to ka, pousantaj tès ki pozitif, ak entènalizasyon kotidyen mwayen sou yon baz semèn aprè semèn.²² Anplis de sa, pandan fanmi yo ap fè fas ak lòt difikilte nan sekirite lojman, Eta a te angaje \$40 milyon dola nan Pwogram Asistans Lojman Delaware a ak Pwogram Asistans Ipotèk Dijans Delaware a pou bay lokatè ak pwopriyetè ki arisk yo sibvansyon akoz difikilte finansye ki soti nan pandemi an.

Pandan moman sa a, komunikason nimerik te vin enpòtan pase anvan, sa ki te mennen tele sante, sèvis edikasyon ak sèvis gouvènman yo, kidonk solisyon te nesesè pou 18 pouzan abitan Delaware yo estime ki manke yon abònman entènèt a gran vitès epi plis pase 35,000 abitan Delaware pa gen aksè ak entènèt ditou.²³ Pou fè fas ak pwoblèm sa yo, Eta a te dedye \$20 milyon dola nan finansman Lwa CARES la pou ogmante aksè nan ekipman pou entènèt gran vitès ak sèvis pou fanmi ki genyen bezwen finansye yo, ki kouvri enstalasyon ekipman ak sèvis pou entènèt gran vitès pou elèv ki soti nan fwaye ki genyen fèb revni, epi akselere konstriksyon tou (tower) epi poze kab fib optik pou fè mizajou nan koneksyon san fil riral Delaware. Nan gran vil ak ti vil yo, gouvènman lokal yo te ofri plis pwen aksè publik Wi-Fi epi yo te ofri aparèy atravè pwogram eskolè yo, men toujou gen difikilte pou anpil nan milye rezidan ki gen revni fèb ki pa gen koneksyon entènèt lakay yo, aparèy oswa aksè ak done ki pa chè. Rapò nan kòmasnman ane a pou elèv ki asiste kou nan espas pakin bibliyotèk yo ak lekòl yo demonstre gwo bezwen pou solisyon pandan aprantisaj adistans lan rete nesesè pou anpil elèv pandan ane akademik sa a.

Epitou pandan COVID-19 la te kreye tou lòt obstak pou fanm k ap fè fas ak vyolans domestik, tankou aksè limite nan sèvis, yon entansifikasyon difikilte ekonomik ak mwens mwayen legal, epi te gen yon ogmantasyon nan apèl pou èd ki lye ak vyolans domestik depi kòmansman karantèn nan. An jeneral, ant mwa mas ak me, te genyen yon senkant pouzan ogmantasyon jeneral nan apèl pou liy asistans 211 lan parapò ak menm peryòd tan an nan 2019 la.²⁴ Epitou Delaware te konnen yon gran ogmantasyon nan ovèdoz; jiska fen mwa Me a, Delaware te deklare ke yo soupstone 160 ka lanmò de ovèdoz nan 2020 an, sa ki reprezante yon ogmantasyon 48 ak 60 pouzan pandan menm peryòd la nan 2018 ak 2019 respektivman.²⁵ Moun k ap soufri de twoub konsomasyon dwòg, maladi mantal, oswa toude te espesyalman siseptib pou enpak emosyonèl negatif karantèn nan.

²² Delaware Sante ak Sèvis Sosyal, Kominote Healthy mwen

²³ Delaware Women's Advancement & Advocacy July 2020 Report

²⁴ Delaware Fanm Avansman & Defans Defans Jiyè 2020 Rapò

²⁵ Delaware Sante ak Sèvis Sosyal; Rezo Nasyonal Sekirite Swen Sante

Leson ki te aprann nan kèk eksperyans COVID-19 yo

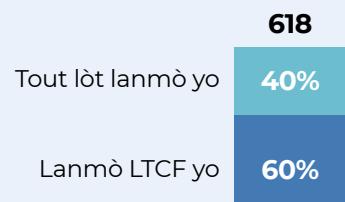
Etablisman swen lontèm

Pandan premye vag pandemi an, rezidan swen lontèm yo (LTC) te afekte yon fason demezire nan peyi a. Pandan monte pandemic an nan Delaware, 64 pouzan desè ki lye ak COVID-19 la te nan etablisman LTC yo, pi wo pase mwayèn 42 pouzan, 25 men anviwon nan liy ak pifò Eta yo nan Eta Nòdès ak Sant Atlantik la. Byenke desè LTS yo te konsiderableman desann, sa ki fè 60% nan desè ki genyen rapò ak COVID-19 yo apati septanm nan, etablisman LTC yo te deklare yon kantite difikilte ki soti nan ogmantasyon risk ekspozisyon viris la pou rezidan yo: (a) Li te difisil pou adapte konsèy teknik ofiramezi konpreyansyon viris la ap evolye, espesifikman konsènan separasyon rezidan yo; (b) Pwotokòl pou fè tès te aplike yon fason inegal - pa egzanp yo te egzije manm pèsonèl yo pou fè tès regilyèman alòske chofè ki te transpòte rezidan yo nan dyaliz pa te fè tès; (c) Manm pèsonèl yo te travay nan divès etablisman pou soutni tèt yo finansyèman, sa ki te riske pwopagasyon viris la ant etablisman yo; epi (d) Disponiblite limite pou PPE te mennen itilizasyon ki pa apwopriye pamì manm pèsonèl ak rezidan yo,. Pa egzanp, paske demann pou PPE te eksplode nan mwa Mas, etablisman LTC yo pa jwenn materyèl li apwopriye aladispozisyon yo epi yo te mande yon gran volim nan konsèv Eta a, sa ki te fè yo te resevwa mwens pase ven pouzan nan sa yo te mande a.²⁶ Alòske etablisman LTC yo te pran mezi pou jere pwopagasyon an nan etablisman yo, yon efò ki konsantre dwe fèt pou amelyore kowòdinasyon ant Eta ak etablisman yo, pou ogmante disponiblite tès, ak pou amelyore teknik rediksyon risk yo (pa egzanp, pandan y ap bay machaswiv pou PPE yo epi limite manm pèsonèl ant etablisman yo).

Izin volaj

Nan twa mwa aprè lè yo te idantifye premye ka pozitif la nan izin Delaware a nan Milford nan dat 28 Mas la, endistri volay la te yon pwen a wo risk. Endistria deplwaye plis pase 20 mil moun nan zòn Penensil Delmarva a (nan Delaware, Maryland, ak Vijini), epi apati out, yon total 1,032 ka pozitif ak sèt lanmò ki lye ak COVID te idantifye, pamì travayè yo nan izin volay la.²⁷ Byenke to ka pamì travayè izin volay yo te sibvansyone depi monte pandemi an – Eta a pa te remake menm yon sèl ka pozitif pamì travayè volay yo jiska jiye ak dawout – nan sis izin volay nan Delaware yo, to ka yo te vrèman ogmante nan fen prentan

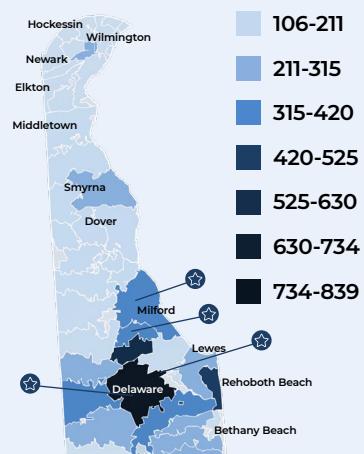
Majorite lanmò nan Delaware yo rive pamì rezidan etablisman lontèm yo

Lanmò COVID-19 yo nan Delaware

1. Mwayèn ki kalkile selon estimasyon popilasyon total pou swen lontèm Ozetazini
2. Apati 15 Septanm, 2020
Sous: FREOPP; Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

Anplasman izin pou kondisyònman vyann yo gen rapò ak pwen a wo risk kowonaviris la

Source: Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

²⁶ Sèvis Sante ak Sèvis Sosyal Delaware

²⁷ Delaware Online

an paske kèk anplwaye te fè fas ak difikilte pou aplike distans sosyal ak machaswiv dezenfeksyon COVID-19 la, avèk youn nan izin volay Delaware yo k ap fè fas ak yon to ka pozitif ki se trant pousan. Byenke kèk anplwaye nan izin volay la te pran kèk mezi byen bonè pou abòde faktè risk yo, lòt yo te mwens koyeran, epi kèk anplwaye te kontinye travay malgre enkyetid maladi a paske yo te pè pou yo pa pèdi travay yo oswa pou yo pa koupe peman yo. Pou konbat eksplozyon sa a, Eta a te asiste izin yo pandan li te bay tès inivèsèl ak travayè li yo, ak pou lòt eksplozyon yo. Pou konbat tandans sa yo, komunikasyon pou anplwaye ki sible, tès, ak sansibilizasyon (ak sipò pou anplwaye, si posib) pral nesesè.

Restoran

Byenke COVID-19 la te fè enpak sou endistri sèvis alimantè nan tout peyi a, restoran yo nan Delaware te frape espesyalman touche. Nan yon ankèt etablisman ebèjman/établisman alimantè DE yo pandan fèmti a, 94 pousan te deklare ke vant chak semèn yo te redwi a swasanndis pousan oswa plis akoz COVID-19 la. Endistri restoran an te antre nan pandemi an espesyalman yon fason vilnerab paske yo te gen maj benefisyè anviwon de jiska sis pousan an mwayèn, pwoblèm disponiblite lajan, ak kontrent pa sezon sou operasyon yo. Lefètke sa fèt nan tout peyi a, efè COVID-19 la sou endistri restoran Delaware a te patikilyèman fè enpak sou kominate minorité ak kominate ki gen revni fèb yo: Nan Delaware, restoran yo reprezante anviwon dis pousan nan anplwa Eta a (kidonk anviwon 69 pousan soti nan PME yo), epi yo anplwaye anpil travayè Nwa ak Latino ki gen revni fèb. Byenke restoran yo te dekovouri nouvo fason pou sèvi kliyan yo (pa egzanp, alkòl transpòte, syèj anplennè ki ogmante), grasa èd reglementè Gouvènè ak Asamble Jeneral la te founi, epitou yo deklare difikilte finansye ak difikilte pou fè kliyan yo respekte machaswiv yo.

Angajman kominotè

Paske yo te kontinye repons lan pandan mwa dete yo, yo te rekonèt bezwen k ap ogmante pou popilasyon ki vilnerab yo. Byenke yo te mete yon fèmti an plas nan tout Eta a pandan eksplozyon kriz yo, komunikasyon resipwòk ki solid enpòtan anpil pou abòde bezwen pou sante rezidan Delaware yo ak pou pi byen konprann dènye nouvèl sou teren an. Epitou òganizasyon kominotè ak lidè lafwa yo te fè efò pou angajman kominotè ki sible epi ki kiltirèlman apwopriye epi patenarya sa yo ka elaji. Yo te tounen sous enfòmasyon ki enpòtan pou manm yo nan kominate a ak pou gouvènman Eta a, sa ki kominike mesaj esansyèl yo nan toude direksyon. Òganizasyon ki pa pou fè pwofi yo te kowòdone efò pou regwoupe ak pou kominike resous ak enfòmasyon grasa efò tankou Fon pou Repons Estratejik DCF pou COVID-19 la.²⁷ Nan mwa Jiyè, inisyativ DPH ak Healthy Communities te kolabore ak òganizasyon kominotè yo pou bay \$700,000 nan finansman pou asiste ak asistans alimantè, sèvis tradiksyon, ak efò pou rediksyon risk, ki elaji kapasite yo pou fè abòde bezwen kominotè yo. Anplis de sa, nan kòmansman septanm, Eta a te lanse Fon Sipò Non-pwofi, ki pral bay \$25 milyon dola pou sipòtè òganizasyon kominotè ki founi sèvis ki enpòtan pou abitan Delaware yo tankou asistans pou sanzabri, asistans alimantè, sèvis pou konsomasyon dwòg, sèvis pou abi domestik, ak asistans pou abitan Delaware ki te pèdi travay yo. Malgre efò sa yo, kèk lidè kominotè deklare ke sitwayen ki nan kominate yo a kontinye eksprime mefyans, laperèz, ak konfizyon yo konsènan kowonaviris la ak ensètitid konsènan kapasite yo pou aksede nan swen si yo bezwen l. Sa soulinye enpòtans sansibilizasyon ak konsèvasyon patenarya ki itilize ekspètiz moun ki pi pwòch kominote ki te plis sibi enpak yo.

²⁸ Biwo Resansman Etazini, 2018

Manm sou-komite pou Sante

PREZIDAN SOU-KOMITE SANTE A

Doktè Nancy Fan

Prezidan Komisyen Swen
Sante Delaware a

Dave Bentz

Reprezantan Eta a

Vickie Cox

VP - Direktè Operasyon nan
Genesis Healthcare

Doktè Janice Nevin

PDG Christiana Care

AJ Schall

Direktè Ajans Jesyon Ijans
nan Delaware

Doktè Joseph Straight

Prezidan Sosyete Medikal
nan Delaware

Bryan Townsend

Senatè Eta a

MANM PÈSONÈL SIPÒ, SOU-KOMITE SANTE

Joe Bryant

Konseye nan Politik
Biwo Gouvènè a

Mickey Carroll

Admin. Mezon Retrèt, Sante
Reyabilitasyon ak Sante New Castle

Ernie Lopez

Senatè Eta a

Doktè Karyl Rattay

Direktè Divizyon Sante Piblik
Delaware a

Steve Smyk

Reprezantan Eta a

Doktè David Tam

PDG Beebe Healthcare

Manm sou-komite pou Sante pou Biznis

PREZIDAN SOU-KOMITE BIZNIS

Katie Wilkinson

Prezidan Chamn Eta nan Delaware

Bill Bush

Repr. Eta a (D-Dover /Milton)

Jen Cohan

Sekretè Transpò nan Delaware

Judy Diogo

Prezidan, Chanm Komès Santral
nan Delaware.

Todd Lawson

Administratè Konte Sussex

MANM PÈSONÈL SIPÒ, SOU-KOMITE POU EKITE

Damian DeStefano

Direktè Divizyon Ti Biznis

Steve Chambliss

Direktè Jeneral
Christiana Mall.

Taryn Dalmasso

Chèf Operasyon
Pwodwi Edgewell

Kurt Foreman

Prezidan ak PDG
Patenarya pou Pwosperite nan Delaware

Carrie Leishman

Prezidan ak PDG,
Asosiyasyon Restoran nan Delaware

Manm sou-komite pou Sante pou Biznis

Curtis Linton

Prezidan ak Ajan Komèsyal nan Delaware
Laborers Local 199

Nicole Poore

Chèf Majorite Sena a
(D-New Castle)

Chris Schell

PDG, Schell Brothers Homebuilding

Jeff Spiegelman

Repr. Eta a (R-Clayton)

Dick Willey

Prezidan
Perdue Agribusiness

Dave Wilson

Sen. Eta a (R-Bridgeville)

Manm sou-komite pou Ekite

PREZIDAN SOU-KOMITE POU EKITE

Eugene Young

Prezidan, Metropolitan Urban League of
Wilmington

Anas Ben Addi

Direktè, Otorite Lojman Eta nan DE

Claire DeMatteis

Komisè,
Depatman Koreksyon nan DE

Van Hampton

PDG, True Access Capital

Gerald Hocker

Senatè

Elizabeth Lockman

Senatè Eta a

Maria Matos

PDG, Sant Kominotè Latino Ameriken

Rosa Rivera

COO, Sant Sante La Red

Freeman Williams

Manm Egzekitif Konferans
Eta NAACP

MANM PÈSONÈL SIPÒ, SOU-KOMITE POU EKITE

Shavonne White

Direktè,
Biwo Divèsite Founisè yo

James Collins

CIO, Depatman Teknoloji ak Enfòmasyon

Sherry Dorsey Walker

Reprezantan Eta a

Doktè LeRoi Hicks

CMO, Wilmington Hospital

Jane Hovington

Manm Egzekitif Konferans
Eta NAACP

Lolita Lopez

PDG, Westside Family Healthcare

Rev. Rita Paige

Pastè, New Beginnings Community
AME Church

Doktè Josh Thomas

PDG/Direktè Egzekitif,
NAMI Delaware

Lyndon Yearick

Reprezantan Eta a

